Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 169 (6. 658) 1988 йил 25 июль, душанба Баҳоси 3 тийин

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАР САҲИФАЛАРИДА

◎ «Правда» газетасининг иккинчи саҳифаси «Газетхонларнинг мунозара минбари» катта сарлавҳаси остида берилган. Саҳифада қайта қуриш йўлидаги муваффақиятлар ва камчиликлар ҳақида, ошкоралик ва демократия сабоқлари ҳақида меҳнаткашларнинг хатлари эълон қилинган.

◎ Газетанинг тўртинчи саҳифасида берилган «Қоп ичидаги мушук ёки Куёв ва келин» сарлавҳали мақола газетхонларда катта қизиқиш уйғотиши мумкин. Мақолада оилавий ҳаёт ҳақида, нима учун ажралишларнинг кўпайиб бораётганлиги ҳақида фикр юритилади.

◎ «Портлашдан сўнг» — «Известия» газетасининг тўртинчи саҳифасида берилган мақола ана шундай номланади. Мақолада Хабаровск яқинидаги ҳаво ҳужумидан мудофаа ҳарбий қисмида содир бўлган портлашдан сўнг вужудга келган вазият ҳақида ҳикоя қилинади. Ошкораликнинг етарли даражада бўлмаганлиги Хабаровск ва унинг теварак-атрофи аҳолисини ҳаяжонлантираётганлиги ҳақида фикр юритилади.

◎ Мамлакатимиз ҳаётига доир янгиликлар, чет эллардан олинган хабарлар эълон қилинган.

Сўнгги соатда

ТАСС ХАБАРЛАРИ ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДАН

◎ ЯПОНИЯ. Ёмғир ёғаётганига қарамай кеча бир-бири билан қаттиқ қўл ушлашган минглаб кишилар Американинг Ацуги (Канагава префектураси) ҳарбий базаси теварагида жонли ҳалқа ҳосил қилдилар. Токионинг жанубий-ғарбидаги базанинг рамзий қамали Япония социалистик партияси, касаба союзлар, қатор демократик ташкилотларнинг даъватига биноан ўтказилди. Урушга қарши ана шу улкан намойиш ташаббускорларининг маълумотларига кўра унда қарийб 27 минг киши иштирок этган. Йигитлар «Йўқолсин Америка базалари» деб хитоб қилганлар.

◎ Ўтган кеча-кундуз Ғарбий Байрутнинг марказида тўрт портлаш юз берди. Бир неча киши яраланди, теварак-атрофдаги уйлар шикастланган. Ливан пойтахтининг мусулмонлар секторида жума куни юз берган портлаш натижасида яна 60 ливанлик қурбон бўлган. Ливан оммавий ахборот воситалари Байрутдаги вазиятнинг кескинлашувини Ливаннинг янги президенти сайланиши лозим бўлган мамлакат парламенти фавқулодда сессияси иш бошлаганлиги билан боғламоқда.

◎ Зимбабве президенти Роберт Мугабе миллий ва регионал даражада очликка қарши курашда энг катта муваффақиятлар учун раҳбарларга бериладиган халқаро мукофот билан тақдирланди. Р. Мугабе мукофотни қабул қилиб олар экан: бунда мен шахсий хизматимни эмас, мамлакатнинг барча фермерлари — ҳам йирик, ҳам майда фермерларнинг хизматини кўраяпман, деди.

◎ Пусан (Жанубий Корея) портига «Томагавк» қанотли ракеталари билан қуролланган «Нью-Жерси» линкори бошчилигидаги Америка кемаларининг отряди келди. Сеулдаги XXIV Олимпиада ўйинлари вақтида «Нью-Жерси» «фавқулодда террористик актларига қарши кураш» баҳонаси остида Корея ярим ороли бўйлаб қатнаб туради.

◎ Ҳадемай Италия ҳукуматининг рухсати билан Американинг Испаниядан келтириладиган 72 та «Ф-16» самолётлари жойлаштириладиган Изола-ди-Капо — Риццуто деган ерга Италия, Испания, Бельгия, Нидерландиядан йиғилган минглаб пацифистлар норозилик намойишини ўтказдилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси 21 июль куни бўлган навбатдаги мажлисида КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси йўл-йўриқларини, шунингдек, конференция делегатлари киритган таклифларни амалга ошириш чораларини муҳокама қилди. Бу чоралар партия фаолиятига, партия аппаратини такомиллаштиришга, туб иқтисодий ислоҳот ва сиёсий система ислоҳотини чуқурлаштиришга, шунингдек, савдони, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа халқ истеъмоли моллари ва хизматлар билан аҳолини таъминлашни яхшилаш масалаларини ҳал этишга тааллуқлидир.

Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси тайёрланган ҳужжатларни КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми муҳокамасига қўйиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Мажлисда 15—16 июль кунлари Польша пойтахтида бўлиб ўтган Сиёсий маслаҳат комитетининг навбатдаги кенгаши ва Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар делегациялари раҳбарларининг учрашуви якунлари ҳам муҳокама қилинди. Сиёсий бюро Совет делегациясининг фаолиятини маъқуллади. Иттифоқчи мамлакатлар сиёсий алоқаларини ривожлантиришда муҳим босқич, халқаро турмушда катта воқеа бўлиб қолган Варшавадаги кенгаш дунёдаги ижобий ўзгаришларни — СССР билан АҚШ ўртасида, Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатлар билан НАТО давлатлари ўртасида муҳолифлик сусайиши ва сиёсий мулоқот бошланганлигини, ядро қуролларини реал қисқартириш ва регионал можароларни ҳал қилиш йўлидаги дастлабки қадамларни таъкидлади.

«Умумевропа хонадони» концепциясининг ҳарбий, сиёсий, иқтисодий ва гуманитар компонентлари ишлаб чиқилганлиги, Европада қуролли кучлар ва оддий қурол-яроғларни қисқартириш юзасидан музокаралар платформаси қабул қилинганлиги, қитъадаги ўткирлашиб бораётган экология муаммоларини коллектив бўлиб ҳал этиш юзасидан таклифлар олға сурилганлиги кенгашнинг энг муҳим якунидир.

Мажлисда Варшава Шартномаси доирасида сиёсий ҳамкорликни янада ривожлантириш, халқаро муносабатларнинг туб муаммоларини мунтазам коллектив таҳлил қилиб боришнинг аҳамияти таъкидлаб ўтилди. Сиёсий маслаҳат комитети кенгаши ва Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар делегациялари раҳбарлари учрашуви якунларини амалга оширишга қаратилган конкрет чора-тадбирлар белгиланди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг Польшага қилган расмий дўстлик визити якунларини маъқуллади. В. Ярузельский билан, ПХРнинг бошқа раҳбарлари билан олиб борилган музокаралар, Совет — Польша Қўшма баёноти икки томонлама муносабатлар, социализмни ривожлантириш ва жаҳон сиёсатининг муҳим масалалари юзасидан Совет ва Польша раҳбарларининг қарашлари ўхшаш эканлигини, қайта қуриш ҳамда социалистик жамиятни янгилаш муаммоларига КПСС ва ПБИП ёндашувларининг муштараклигини намойиш қилди. ПХР меҳнаткашлари билан бўлиб ўтган жуда кўп учрашувлар Польша жамоатчилиги орасида СССР билан иттифоқ, дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга қаратилган кайфиятлар мавжудлиги ва кучаяётганлигини кўрсатди.

Иқтисодий ҳамкорликка янги сифат бахш этиш учун фан-техника тараққиётини жадаллаштириш мақсадида куч-ғайратларни бирлаштириш, ишлаб чиқариш кооперациясини, бевосита алоқаларни, маънавий соҳадаги баҳамжиҳат ҳаракатларни ривожлантириш тўғрисида Польша томони билан ҳамжиҳатликка эришилгани Совет — Польша алоқаларининг ҳамма жиҳатларини янада юксак босқичга кўтариш имконини беради. Эришилган аҳдномаларни амалга ошириш ҳамда визит давомида кўтарилган конкрет масалаларни кўриб чиқиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Мажлисда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессиясининг 44-мажлиси якунлари кўриб чиқилди ва Н. И. Рижков бошчилигидаги Совет делегациясининг фаолияти маъқулланди. Сессияда қабул қилинган ҳужжатлар Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида ҳар томонлама ҳамкорликка, бирлашган бозорни босқичма-босқич тузиш мақсадида ана шу ҳамкорлик механизмини, план ва товар-пул воситаларини такомиллаштиришга кўмаклашади. Бу ҳужжатлар келгуси беш йиллик планларини мувофиқлаштиришни авж олдириш, бу ишга план органлари билан бир қаторда корхоналар, бирлашмалар, мамлакатнинг хўжалик ташкилотларини кенг жалб этишга имкон беради.

Ана шу жараёнларни ривожлантириш учун СССРда энг қулай шароитлар яратиш зарурлиги уқтирилди. Совет ҳукуматининг ички улгуржи ярмаркаларда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган манфаатдор ташкилотларни ўзаро иштирок этиш асосида жалб қилиш тадбирлари маъқулланди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида кўзда тутилган ҳамкорликни қайта қуриш (бу қайта қуриш қардош партиялар раҳбарларининг 1986 йилда Москвада бўлган амалий учрашувида бошлаб берилган эди) умумжаҳон иқтисодий муносабатларини ривожлантиришга, халқлар ўртасида тинчлик ва ишончни мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб ишонч билдирилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси М. С. Горбачевнинг ВСИП Бош секретари, ВХР Министрлар Советининг Раиси К. Грос билан суҳбатлари якунларини маъқуллади. Икки партиянинг социалистик тараққиёт вазифаларига принципиал ёндашувлари ўхшашлиги, бу ўхшашлик КПСС билан ВСИП партия конференциялари қарорларида яққол намоён бўлганлиги мамнуният билан қайд этилди. Ўзаро эътиқодга кўра, бу тажриба алмашишни кучайтириш, иқтисодий алоқалар механизмини қайта қуриш, бевосита инсоний алоқаларни кенгайтириш негизларини мустаҳкамлайди. Учрашувда эришилган аҳдномаларга асосланиб топшириқлар берилди.

М. С. Горбачевнинг Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Нгуен Ван Лин билан суҳбати натижалари маъқулланди, бу суҳбат чоғида икки томонлама муносабатлар ҳамда халқаро майдонда СССР билан ВСРнинг баҳамжиҳат ҳаракатлари кенг доирадаги масалалари юзасидан батафсил фикрлашиб олинди. Совет — Вьетнам иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлигига янги омил бағишлаш, икки томонлама алоқаларнинг энг самарали формаларини қидириш муҳимлиги таъкидланди.

Совет томони Вьетнамнинг Кампучия теварагидаги можароли вазиятни тезроқ бартараф этишга, Жануби-Шарқий Осиёда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган ташаббускорона куч-ғайратларини қўллаб-қувватлаётганлиги изҳор қилинди.

Мажлисда Н. И. Рижковнинг Чехословакия Социалистик Республикасига қилган расмий дўстлик визити якунлари кўриб чиқилди ва маъқулланди. Совет — Чехословакия музокаралари ва ЧССР раҳбарлари билан суҳбат чоғида икки томонлама муносабатлар ва халқаро ҳаётнинг муҳокама қилинган барча масалалари юзасидан тўла ҳамжиҳатлик тасдиқланди. Икки қардош партия ўртага қўйган ижтимоий ҳаётни қайта қуриш ва демократиялаш вазифасининг изчиллик билан бажарилиши СССР билан ЧССР ўртасидаги муносабатларнинг бутун комплексини сифат жиҳатидан янги босқичга кўтаришга, интеграция алоқаларини янада мустаҳкамлашга, ҳамкорликнинг янги, илғор формаларини ривожлантиришга кўмаклашади. Буларнинг ҳаммаси Совет Иттифоқи ва Чехословакия халқларининг ҳаётий манфаатларига, тинчлик ва социализм ишига мос келади.

Сиёсий бюро расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқига келган Ҳиндистон Президенти Р. Венкатараман билан М. С. Горбачев учрашувлари ва А. А. Громико олиб борган музокаралар якунларини маъқуллади. Ҳиндистон давлати бошлиғининг СССРга визити халқаро тинчликни мустаҳкамлаш ишида Совет — Ҳиндистон алоқаларини кенгайтириш йўлидаги яна бир катта қадам бўлганлиги таъкидланди.

Сиёсат, экономика, фан, техника, маданият соҳасида Совет Иттифоқи Ҳиндистон билан ҳамкорликни янада ривожлантиришга интилаётганлиги тасдиқланди. СССРда Ҳиндистон фестивалига ва Ҳиндистонда Совет Иттифоқи фестивалига юксак баҳо берилди, бу фестиваллар халқ дипломатиясининг ёрқин мисоли, икки мамлакат халқларининг бир-бирларига дўстлик, ҳайриҳоҳлик ва ҳурмат туйғулари ифодаси бўлди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида ички ва ташқи сиёсатнинг баъзи бошқа масалалари юзасидан ҳам қарорлар қабул қилинди.

ЗАМОНДОШИМИЗ

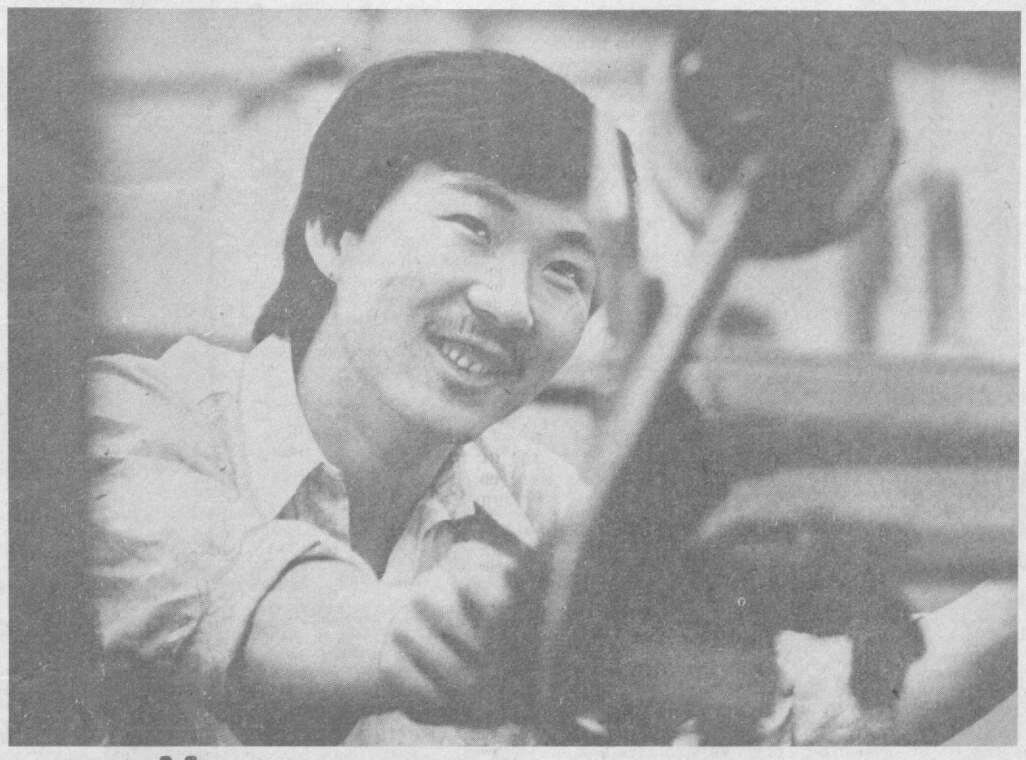

Йигит бахти

Ишдан кеч қайтган Игорни остонада ўғли Витя қарши олди. Улар биргалашиб ичкарига кирдилар. Кечки дастурхон безатилган хонада ота-болани уй бекаси Тамара кутиб турарди. Тановулдан сўнг Игорь ўзининг одатдаги севимли машғулотига берилди: газетанинг янги сонлари билан танишиб, телевизор томоша қилди. Унинг ёнига оиланинг кенжа вакили ҳам келиб қўшилди.

— Дада ишчи бўлиш яхшими?— деб қолди бирданига болакай маъсум нигоҳларини меҳрибонига тикиб.

Кутилмаган саволдан оила бошлиғининг вужуди яйраб кетди. Ҳадемай мактаб остонасига — ҳаёт бўстонига илк бор қадам қўядиган фарзандининг бийрон-бийрон гаплари уни ҳаяжонлантирарди. Болалар янгиликка ўч бўлишади. Уларнинг тасаввурида ҳамма нарса гўзал ва беғубор. Дунё шодликларга тўла. Шуларни ўйлаб ота жавоб беришга ошиқмади. Катта бўлганида буни ўзи албатта билиб олишини айтиб, ўғлини бағрига босди.

Йилларнинг оғир карвони куну тунларни тебратиб ўтаверар экан. Яқиндагина Игорнинг ўзи ҳам Витя каби ҳар бир нарсага қизиқувчан бола эди. Мурғак қалбидаги саволларга жавоб излаб чарчамасди. Энди эса бу сифатлар фарзандига кўчган. Болалик йилларини у яхши эслайди. Ўша пайтдаги ажойиб фазилатлари унда ҳали ҳам сақланиб қолган. Баъзи йиғилишларда унинг ҳаққоний сўзларига, жонкуярлигига ҳамкасблари тан беришади. Камчиликларни рўйи-рост очиб ташлаётганлигидан қувониб қўйишади. «Ташхимсельмаш» заводидаги бу моҳир асбобсоз учун муросасозликка қарши кураш янгилик эмас. Корхонада иш бошлаган дастлабки пайтларида ҳам Игорь ана шундай ўз ишининг талабчан кишиси эди. Энди ҳам қайта қуришнинг фидойиси сифатида иш олиб бораяпти. Бу ҳол кўпроқ у бажараётган ишда кўзга ташланмоқда. Корхонада кўпроқ қишлоқ техникаси учун зарур деталь ва эҳтиёт қисмлар тайёрланади.

Уларнинг аксарияти Игорь сингари асбобсоз ишчиларнинг қўлидан ўтади. Ана шундай пайтларда у ўзининг муносиб меҳнати билан оз бўлсада қишлоқ аҳлига мададкор бўлаётганлигидан қувониб қўяди. Қалбини ажиб ҳислар чулғайди. Интернационал коллективда улғайиб, камол топганлигидан мамнун бўлади. Гарчанд у Ашхободда туғилиб Новосибирскда ўрта мактабни тугатган бўлса ҳам ўзини Тошкент фарзанди деб билади. Бунинг боиси бор албатта. Чунки у меҳнатдагина эмас, ҳаётда ҳам бахтини шу шаҳри азимдан топди.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

● СУРАТДА: Игорь Борисович Пак.

Т. Каримов фотоси.

«Абитурент-88»

Фақат билимдонлар ўтади

Айни кунларда шаҳримиздаги барча олий ва ўрта махсус билим юртларида кириш имтиҳонлари қизғин давом этмоқда. Хўш, абитуриентларга бу йилги талаблар қандай! Имтиҳонлар ҳам қайта қуриш руҳида ўтяптими! Кимларга қандай имтиёзлар бор! Мухбиримиз шаҳримиздаги энг йирик олий ўқув юртларидан бири — Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат медицина институти қабул комиссияси раиси, гисталогия кафедраси доценти О. П. Парпиев билан шу мавзуда суҳбатлашди.

— Остонбек Парпиевич, имтиҳонларнинг биринчи босқичи қандай ўтяпти!

— Ошкора ва демократия руҳида, десам муболаға бўлмайди. Имтиҳон бошланишидан аввал қуръа ташланади. Билетларни олиш учун абитуриентлардан тўрт киши чақирилади. Шунингдек, ота-оналардан ҳам тўрт киши таклиф этилади. Ва улар ҳамманинг олдида конвертларни очадилар.

— Медицина олдига катта вазифалар қўйилаётган ҳозирги пайтда студент бўлиш орзусидаги абитуриентлар сони ҳам камайиб қолгандир!

— Йўқ, аксинча, бу йил 6 мингга яқин ариза тушди. Биз бор-йўғи 1550 киши қабул қиламиз.

— Кўп йиллардан буён медицина ўқув юртларида кечки бўлим очиш масаласи гап бўлиб келяпти. Шу масала ҳал этилдими, йўқми!

— Ҳал этилди. Ва ниҳоят институтимиз қошида шу йилдан бошлаб кечки даволаш бўлими ишлай бошлайди. Бу йил унга 175 студент қабул қиламиз. Бўлимга кирувчилар камида бир йил ўрта медицина ва кичик медицина ходими стажига эга бўлишлари керак. Ҳужжатлар 16 июлдан 6 августгача қабул қилинади. Имтиҳонлар эса 7 августдан 20 августгача бўлган вақт ичида ўтказилади.

— Маълумки, ҳозирги кунда ҳар бир олий ўқув юрти имтиҳонларни ўз хоҳишига кўра қандай ўтказиш ҳуқуқига эга. Шу сабабли бу йилги қабулда қандай ўзгаришлар ва имтиёзлар бор!

— Мактабни янги битирган, стажи бўлмаган абитуриентлар 30 процентли имтиёз билан, медицина билим юртини ёки мактабда ўқиб туриб бир йўла ўқув ишлаб чиқариш комбинатини медицина маълумоти билан битирганлар, медицина муассасаларида ишлаб, камида уч йил меҳнат стажига эга бўлганлар 70 процентли имтиёздан фойдаланадилар. Олтин, кумуш медаллилар, имтиёзли дипломлилар химия фанидан ёзма равишда имтиҳон топшириб, «беш» баҳо олсалар бошқа имтиҳонлардан озод этилиб, студентликка қабул қилинадилар.

— Бу йил Афғонистондан кўпгина жангчи-интернационалистлар ўз хизмат бурчини ўтаб қайтдилар. Уларнинг кўпчилиги медик бўлиш орзусида эканлар, бу ёшларга бирор бир имтиёз борми!

— Ҳа, албатта. Жангчи-интернационалистлар, етим ва боқувчисиз қолган болалар имтиҳонлардан ўтсалар конкурссиз қабул қилинадилар.

— Ва ниҳоят, сўнгги савол: маълумки, институтда машғулотлар асосан рус тилида олиб борилади. Бу республикамизнинг областларидан келаётган йигит ва қизларимиз учун бир мунча қийинчилик туғдиради. Чунки улар ҳали рус тилини яхши билмайдилар. Шунингдек, медицина терминларининг ҳали мукаммал таржимаси ҳам йўқ. Асосий қўлланмалар эса рус тилида, шунинг учун ҳам шундай қилишга мажбур бўлинган бўлса керакда...

— Тўғри, бизда асосий қўлланмалар рус тилида. Уларнинг таржималари кам. Шунинг учун ҳам машғулотлар асосан рус тилида олиб бориларди. Кейинги пайтда ўзбек тилида ҳам медицина қўлланмалари чоп этила бошлади, таржима ҳам қилинмоқда. Областдан келган йигит ва қизларимиз учун қулайлик туғдириш ва I-курсданоқ билим савиясини ошириш мақсадида шу йилдан бошлаб I-ва 2-курсларда машғулотлар ўзбек тилида ҳам олиб борилишига қарор қилинди. Улар икки йил давомида рус тилини анча ўрганиб оладилар. 3-курсдан бошлаб машғулотлар яна рус тилида давом эттирилади.

Суҳбатни Т. ТОШЕВ ёзиб олди.

ТОШКЕНТ МЕТРОСИНИНГ БИР МИЛЛИАРДИНЧИ ЙЎЛОВЧИСИ

◎ БУГУН В. И. Ленин номидаги Тошкент метрополитенининг Алишер Навоий номидаги станциясида қувончли воқеа юз берди. Бу ерда бир миллиардинчи йўловчи тантанали кутиб олинди ва унга муносиб хизмат кўрсатилди.

Тошкент метрополитени юбиляр йўловчини қимматли эсдалик совғаси билан тақдирлади.

ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАСИДА ҲОЗИРЧА ЎЗГАРИШ ЙЎҚ

23 июль куни Тошкентда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Фан-техника тараққиётига кўмаклашувчи республика кенгашининг мажлиси бўлди. Идоралараро фан-техника маркази (ИФТМ)нинг янги пахта териш машинасини яратиш борасидаги фаолияти кўриб чиқилди. Мажлисни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов олиб борди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Фан ва Ўқув юртлари бўлимининг мудири Н. Тўхлиев ва ИФТМнинг илмий раҳбари, Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг академиги А. Д. Глушченко ахборот бердилар. Улар марказ ишлаб турган икки йил мобайнида ўртача ва ингичка толали пахта навларини терувчи машиналар яратилиб, уларнинг экспериментал намуналари синовдан ўтганлигини таъкидладилар. Ҳозир оширилган тезликда ишлай оладиган икки қаторли ва тўрт қаторли техниканинг янги намуналари дала шароитида ишлашга тайёрланмоқда. Янгиликлар орасида далаларда дефолиацияни қўлланмай ишлаш учун мўлжалланган «ХС—18Д» маркали уч қаторли машина бор. Бу машина ғўза тупларини икки марта поғонама-поғона шакллантириб, баргларни қирқиши ва кейинчалик уларни озуқа талқони қилиб қайта ишлаши мумкин.

Шундай бўлса-да, мажлисда қайд этиб ўтилганидек, ИФТМ коллективи ҳали бош вазифани — жаҳон техникавий даражасига мувофиқ келадиган принципиал янги пахта териш машинасини яратиш вазифасини ҳал этгани йўқ.

Мажлисда истиқболли техникани ишлаб чиқишни жадаллаштиришга доир конкрет ҳаракат программаси белгиланди, ИФТМнинг шу йилги вазифалари аниқланди.

Фан-техника тараққиётига кўмаклашувчи республика кенгашининг ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИ ХОДИМЛАРИНИ «ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШДАГИ АЪЛО ХИЗМАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Хизмат бурчини бажариш, ўта хавфли жиноятчини қўлга олиш чоғида кўрсатган мардлиги ва жасорати учун қуйидагилар СССР Олий Совети Президиуми номидан «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизмати учун» медали билан мукофотлансин.

Асқар Азмиддинович **Зиёвуддинов** — жиноят қидирув бошқармаси бўлинмасининг бошлиғи.

Владимир Филиппович **Клапушевский** — бошқарма бошлиғи.

Ботир Садирович **Саъдуллаев** — жиноят қидирув бошқармаси катта оператив вакили.

Мухторхон Музаффарович **Саидов** — Киров район ижроия комитети ички ишлар бўлими ички наряд милиционери.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси

П. ҲАБИБУЛЛАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари

Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1988 йил 22 июль.

* * *

16 июнь куни эрта тонгда Тошкент айланма йўлида давлат автоинспекциясининг «Чимкент» пости яқинида юз берган бу қонли фожиа ҳақида газеталар хабар қилган. Икки ашаддий газанда бу ерда контрол йўл хизмати ходимларининг қуролларини тортиб олишга уринган эдилар. Ўшанда уч милиционер хизмат бурчини адо этаётиб ҳалок бўлди. Отишмада жиноятчилардан бири оғир ярадор бўлди, тиш-тирноғигача қуролланган иккинчиси қочишга улгурди. Жиноятчи Ц-5 кварталнинг 41-уйдаги квартирага қочиб кириб яширинди. Уни ўша ерда қўлга туширдилар.

Операцияга Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи милиция полковниги В. Ф. Клапушевский раҳбарлик қилди. Воқеа юз берган жойга етиб келиб, у аввало гражданларни хавф-хатардан асраш чораларини кўради, ашаддий жиноятчи яширинган уйни қуршаб олишни буюради, кучларни керакли жойларга қўяди. Шундан сўнг газандага беҳуда қаршилик кўрсатмасликни, таслим бўлишни таклиф қилади. Бунга жавобан ўқ узилади. Шундан кейин группага жиноятчини қўлга олиш ҳақида буйруқ берилди.

Сержант М. М. Саидов тўртинчи қаватга кўтарилиб, квартирага киришга уринди. Квартирадан ўқ овози эшитилди. Сержант квартира эшигини тўсиб, жиноятчига қаршилик кўрсатишни тўхтатишни яна таклиф қилди. Яна рад жавоби олгач, Саидов ёнига етиб келган ўртоқлари билан биргаликда эшикнинг юқори қисмини бузишди.

Эшикдан чиқиб кета олмаслигини тушунган жиноятчи деразани синдириб, балконга сакради. У ерда эса билинтирмай квартирага кириб олган милиция майори А. А. Зиёвуддинов билан милиция катта лейтенанти Б. С. Саъдуллаев кутиб туришарди. Вазиятни дақиқалар ҳал этарди. Зиёвуддинов ҳамма нарсага тайёр турган газанда эътиборини ўзига жалб қилди. Ҳаётини хавф остида қолдириб, шу тариқа бир неча дақиқани ютди. Тажрибали оператив ходим Саъдуллаев жиноятчини қуролсизлантириб уни қўлга туширишига учун ана шу дақиқанинг ўзи кифоя эди.

Қамоққа олиш чоғида жиноятчининг ёнидан учта тўппонча ва иккита пичоқ чиқди. Милиция ходимларининг чаққон ҳаракати, шахсий жасорати ва юксак тайёргарлиги туфайли операция қурбонсиз ўтди.

Иш тажрибасидан

Хизмат маданиятини яхшилаш йўлида

3-автобус парки халқ контроли группасига кўп йиллардан бери А. П. Леонов раҳбарлик қилади. Унинг ўз ишига масъулият билан ёндошиши ва тадбиркорлиги туфайли группа обрўси йилдан-йилга ошиб бормоқда. Биргина 1988 йил биринчи кварталида 6 текширув ўтказилди. Шулардан 5 тасининг натижаси комитет йиғилишида муҳокама қилинди. Икки масала эса кўриб чиқиш учун маъмурият эътиборига ҳавола қилинди.

Бир мисол. Яқинда бўлиб ўтган халқ назоратчилари йиғилишида автобусларни сифатсиз ремонт қилинаётгани ҳақидаги масала кўриб чиқилди. Гоҳида шундай ҳоллар ҳам бўладики, айрим автобуслар носоз ва бузуқ спидометр билан линияга чиқарилади. Пассажирларга юксак маданий хизмат кўрсатиш учун эса автобуслар ҳамиша нуқсонсиз ва тоза ҳолда йўлга чиқиши керак. Бу масала ҳам халқ контроли аъзолари эътиборидан четда қолмаяпти. Натижада автобусларнинг иш унуми ортиб, хизмат даражаси кундан-кунга яхшиланмоқда.

Автопаркда тежамкорликка ҳам катта эътибор берилмоқда. М. Раупов, Т. Носиров, Т. В. Кахан, Н. Шульгина, Н. Кайковалар корхонанинг ёнилғи қуйиш станциясининг иши билан қизиқишди. Маълум бўлишича, бу ерда бир қатор камчиликлар мавжуд экан. Станцияда ёнилғи ва ёғлаш маҳсулотлари ҳисоби нотўғри олиб борилаётгани, автол, негрол, салидол исроф бўлаётгани, шунингдек, автобусларга бензин қўйишда шошқалоқлик туфайли бензин ерга тўкилаётгани маълум бўлди. Контроль текширувда бир кунда 300 автобусга бензин қуйишда 20 литрга яқин бензин исроф бўлаётгани аниқланди. Бир ойлик ҳисоб эса 600 литрни ташкил этади. Шу туфайли ой охирида бензин, АС—8 мойи, салидол, негроллар ҳаддан ташқари ортиқча миқдорда рўйхатдан чиқарилмоқда. Кундалик ҳисоб олиб борилмайди. Назоратчилар автопарк техника бўлими хизматчиларига жиддий эътирозлар билдиришди. Текширув кунида навбатчи механик К. Юсупов томонидан бузуқ спидометрли автобуслар ҳам линияга чиқарилаётгани аниқланди. Натижада К. Юсупов жиддий огоҳлантирилди.

Йўл қўйилган камчилик ва исрофгарчиликлар учун ёнилғи қуйиш станцияси хизматчиси Р. Ҳожибоевга сўнгги марта огоҳлантириш эълон қилинди.

— Лекин ишимизда камчиликлар ҳам йўқ эмас, — дейди бизга группа бошлиғи А. П. Леонов. — Хўш, булар нималардан иборат? Текширувларда чуқур иқтисодий хулоса етишмайди. Илмий-техник тараққиётга етарли эътибор берилмайди. Шунингдек, маданий-маиший объектлар қурилиши секинлик билан олиб борилаётганлиги ҳам назоратчиларимиз эътиборидан четда қолмоқда. Текширувларда касаба союз, комсомол активистлари фаолияти сезилмайди.

Халқ назоратчилари томонидан амалга оширилаётган тадбирлар, автопаркдаги хўжасизликлар «Халқ контроли ойнасида» акс эттириб борилади. Газетанинг ҳар бир чиқиши ўзининг ижобий натижаларини бермоқда.

Д. ИЛМУРОДОВ.

ҚАТЪИЙ ПЛАН АСОСИДА

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли комитети ўз ишини қатъий план асосида олиб боради.

Корхона назоратчилари биринчи ярим йиллик планида белгиланган барча тадбирларни амалга оширмоқдалар.

— Қайта қуриш назоратчиларимиз фаолиятига ҳам тобора сингиб бормоқда,—дейди бизга бирлашма халқ контроли комитетининг раиси К. Е. Иванов. — КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси Резолюцияларида **«Конференция жамоат ташкилотлари ва бирлашмалари — касаба союз, комсомол, хотин-қизлар, ветеранлар ташкилотлари ва бошқа ташкилотларнинг, ижодий союзларнинг фаолиятини қайта қуриш руҳида янгилаш ҳамда сиёсий система ишида, аҳоли турли табақаларининг манфаатларини бутун халқ фаровонлиги йўлида рўёбга чиқариш ва мувофиқлаштириб туришда уларнинг ролини анча ошириш кераклигини билдиради»**, — дейилган ушбу сўзлар биз назоратчилар ишига ҳам тўла даҳлдордир.

Корхона халқ контроли комитети йилнинг иккинчи ярми учун, яъни июль — декабрь ойлари учун иш планини тузиб чиқди. Ундан ўн тўрт муҳим тадбир ўрин олган. Ўтказиладиган текширувларнинг ҳар бири учун масъул кишилар белгиланган. Масалан, июль ойида назоратчилар икки марта рейд ўтказишади. Биринчи текширувда автотранспорт ва механизмлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ва уларни ремонт сифатини яхшилаш масаласи кўрилса, иккинчи навбатда эса саноат майдонлари ва турар-жой, маданий-маиший объектларни қиш мавсумига тайёрлашнинг бориши тўғрисида текширув ўтказилади. Иш планида ҳар ойда икки тадбир ўтказиш кўзда тутилган.

Қ. ИСОҚОВ.

«Ташхимсельмаш» заводи коллективи томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати йил сайин яхшиланиб бормоқда. Бу ишда корхона халқ назоратчилари ва активистларининг хизматлари таҳсинга сазовордир. Чунки, улар томонидан ўтказилаётган рейд ва текширувлар кўзбўямачилик ва сансалорликка чек қўймоқда.

СУРАТДА: корхона халқ назоратчиси активисти Татьяна Кошеленкони кўриб турибсиз. У прессловчи машина иш сифатини кўрикдан ўтказмоқда.

Т. Каримов фотоси.

Шаҳар халқ контроли комитетида

ХАТГА ЭЪТИБОР—ЭЛГА ЭЪТИБОР

Шаҳар халқ контроли комитети ўзининг навбатдаги мажлисида Тошкент шаҳар телефон тармоқлари Бош бошқармасида «Гражданларнинг ариза, шикоят ва таклифларини кўриб чиқиш тўғрисида»ги масалани муҳокама қилди.

Бошқармада ариза ва шикоятлар юзасидан гражданларни шахсий қабул қилиш йўлга қўйилган. Аҳолидан келган мактуб ва оғзаки шикоятлар системали равишда ҳисобга олиб борилади. Ўтган йили бошқарма адресига 5520 та ариза ва шикоят тушди. Бу хатларнинг кўпчилиги квартираларни телефонлаштириш, автомат телефон станцияларнинг ишидаги нуқсонлардан иборатдир. Бундай шикоятларнинг оқими бу йил ҳам ортиб бормоқда.

Текширувда маълум бўлдики, чиндан ҳам, баъзи алоқа узелларида ҳақ тўлагандан кейин 6 ой муддат ичида абонентлар телефонини улаб бериш ҳақидаги Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг кўрсатмаси бузилмоқда. Мисол учун гражданлар Ф. И. Алферов, Х. Одилхоновлар телефон хизмати учун ҳақ тўлаганларига 7 ой бўлса ҳамки, улар телефон хизматидан маҳрум бўлиб келишган. Бу ишга Тошкент шаҳар партия комитети ва «Совет Ўзбекистони» газетаси аралашгандан кейин абонентлар талаби қондирилди.

Бошқарма ишида гражданларнинг ариза ва шикоятларига сансалорлик ва бюрократларча қараш ҳоллари ҳам мавжуд. Натижада улар ўз мактубларига қониқарли жавоб олиш учун юқори органларга шикоят қилишга мажбур бўлишяпти. Бир мисол. Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Т. Мартиненко телефони нормал ишламаётгани ҳақида бир неча бор ремонт бюроси ва Ҳамза район телефон алоқа узелининг линия инженери Т. Матвеевга мурожаат қилган. Бироқ шикоятга улардан амалий жавоб бўлмагач, юқори органларга мурожаат қилишга мажбур бўлган. Бундай ҳолни Ҳамза, Ленин, Чилонзор районларига қарашли телефон алоқа узелида ҳам учратиш мумкин.

Шунингдек, гражданларнинг ариза ва шикоятларини ўз вақтида кўриб чиқмаслик ҳоллари ҳам мавжуд. Бунга мисол қилиб абонентлар Абдуллаев, Савинский, Шчелковский, Қосимов, Сарочинскийлардан келган аризаларни кўрсатиб ўтиш кифоя.

Бошқармада ташриф буюрувчиларни қабул қилиш йўлга қўйилган. Текширув ўтказиш пайтигача бу ерда 651 киши қабул қилинган. Бироқ оғзаки мурожаатлар характери яхши анализ қилинмайди. Ҳамиша ҳам бу талабларга амалий жавоб бўлавермайди.

Бошқармага қарашли ташкилотларда ҳам гражданларнинг хатлари билан ишлаш қониқарли даражада, деб бўлмайди. Биргина Собир Раҳимов район телефон алоқаси узелини (бошлиғи С. С. Акбаров) олайлик. Бу ерда ўтган йили аҳолидан 1044 та хат тушган. Шу йилнинг тўрт ойида эса 172 та мактуб олинди. Бу шикоятлардан 90 процентдан ортиғи назорат остига олинди. Ўтган йили 31 та ариза ва шикоят ўз муддатидан кечикиб кўрилган бўлса, шу йилнинг 4 ойида тўрт марта бу қоида бузилди. Ташриф буюрувчиларни қабул қилишни ташкил этишда ҳам камчиликлар мавжуд. Текширув давригача алоқа узели раҳбарлари томонидан 430 киши қабул қилинган. Текширувда аниқланишича, граждан Т. Стокозенко уй телефони нормал ишламаётганлиги тўғрисида алоқа узели бошлиқларига бир неча марта мурожаат қилган. Бироқ унинг шикояти эътиборсиз қолдирилган. Ниҳоят ишга шаҳар халқ контроли комитетининг комиссияси аралашгандан сўнг, масала ижобий ҳал этилди.

Гражданларга ваъда қилинган муддатда телефон тушириб беришда ҳам қатор нуқсонлар мавжуд. Масалан, Т. Каримов 1958 йилда телефон тушириб бериш учун ариза берган. У фақатгина 1987 йилнинг мартида Ўзбекистон телевидениесининг чиқишидан сўнг орзусига эришди. Районда истиқомат қилувчи Т. Шишкина билан ҳам шундай ҳол рўй берган.

Шаҳар халқ контроли комитети мажлисида шаҳар телефон тармоқлари Бош бошқармаси гражданларнинг ариза, шикоят ва таклифлари ўз қарамоғидаги район алоқа узеллари раҳбарлари томонидан қандай кўриб чиқилаётганлиги устидан контролликни бўшаштириб юборганлиги қайд этилди ва бошқарма раҳбарлари (бошлиғи А. Х. Алимбоев) зиммасига бу иш юзасидан тегишли чора-тадбирларни белгилаш вазифаси топширилди. Айбдорлар эса жазоланди.

М. АЗИЗОВ,

Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг меҳнаткашлар ариза ва шикоятлари бюроси штатсиз бўлими мудири.

Районлардан хабарлар

Қилмишига яраша

Битта йирик ҳажмли контейнернинг ўз баҳоси қанча, унинг бир кунлик ортиқча туриб қолиши қанчага тушади. Буни «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори ўринбосари Р. М. Маркарянидан сўрасангиз, дарров айтиб беради. Чунки корхона ўтган йили ана шу «қотиб» қолган контейнерлар туфайли 2496 сўм жарима тўлади. Айтишга осон. Лекин меҳнат қилиб, шунча пул топишнинг ўзи бўладими?

Октябрь район халқ контроли комитети ўз мажлисида ана шу масалани муҳокама этди. Бирлашма ўтган йилги аччиқ «сабоқ»дан тўғри хулоса чиқариб олмаган. Ҳали ҳам катта ҳажмли контейнерларни нормадан ортиқча ушлаб қолиш ҳоллари содир бўлмоқда.

Контейнерларни қабул қилиш ва топширишни қайд этувчи журнал тўғри юритилмайди. Унда куни ўзгартирилган талай ёзувларни кўриш мумкин. Бунинг устига журналда контейнерни қабул қилиб, топширган масъул кишиларнинг имзолари қайд этилмаган. Ёзувлар битилган варақлар номерлаштирилмайди. Шу вақтгача халқ хўжалиги учун муҳим аҳамиятга эга бўлган бу контейнерларнинг туриб қолишидаги айбдорлар аниқланмаган. Корхона раҳбарлари эса бу иш билан етарли шуғулланмайдилар.

Комитет бирлашма маъмурияти диққатини ушбу масалага қаратди. Бу ишда йўл қўйилган камчиликлар учун Р. М. Маркарянга шахсий ҳисобидан тўлаш учун 230 сўм жарима солинди.

Хўжасизлик оқибати

Сергелидаги «Вторчермет» металл базасида сурункасига икки кун текширув ўтказилди.

Уч соат ичида автомашиналарнинг келди-кеттисини қайд этиш журналига 29 марта мурожаат қилинди. Ҳар бир машинадаги юкларни туширишга учун 15—20 минутдан вақт кетди. Бир кунда 70—80 автомашинадаги юклар тушириб олинди.

Қабул қилиш вақти эса соат 9 дан 18 гача.

Тарозулар кўздан кечирилди. Улар иши тўғри йўлга қўйилган. Бу ерда ҳам ҳисоб-китоб дафтари мавжуд. Ундаги ёзувлар аниқ ва тартибли. Назоратчилар синов учун бешта машинадаги юкни қайта тортишди. Ҳаммаси тўғри. Лекин, металл базада қатор нуқсонлар ҳам мавжуд. Бу аввало белгиланган план-топшириқларни бажармасликда кўзга ташланади. Масалан, ўтган йил плани 95 процентга бажарилди. Шу йилнинг 1 кварталида 16150 тонна ўрнига 11141,5 тонна металлолом тайёрланди. Яъни план 69 процентга бажарилди. Апрель ойи плани эса 31 процент, май ойи плани 70 процентга адо этилди, холос. Корхоналарга топширилаётган металлар кўпинча давлат стандартига жавоб бермайди. Бир неча автомашиналардаги юклар текширилганда уларда рангли металл, шунингдек алюмин, мис, яроқсиз трос симлар мавжудлиги маълум бўлди.

Корхона территориясида катта миқдордаги металлар хўжасизларча сочилиб ётибди. Бунинг боиси, бу ерга келтирилган маҳсулотни турли йўллар билан ўтказишга жазм қилган шофёрлар қабул қилинмаган металларни ҳам корхона ҳовлисига тўкиб кетишидадир.

Корхонадаги мавжуд 8 крандан фақат 3 тасигина ишлаб турибди. 5 та кран эса зўр-базўр ишламоқда. Чунки уларда иккита ўрнига битта двигатель ишламоқда. Бунинг устига кран йўллари эгри-бугри. Шунинг учун улар қийинчилик билан ҳаракат қилишади.

Қабул қилиш цехи мутлақо талабга жавоб бермайди. Ериткич системалари яхши ишламайди. Хизматчилар антисанитария ҳолатда ишлашади. Цех деворлари ифлос.

Корхонада кадрлар қўнимсизлиги юқори. Ҳатто бош механик йўқ. Техник ишчилар етишмайди. Натижада техника ва жиҳозлар ремонти билан оддий ишчиларнинг ўзлари шуғулланишади. Бунинг сабаби бу ерда ишчиларга етарли шароит яратилмаган. База яқин-атрофида ҳатто ошхона йўқ. Ушбу камчиликлар ҳақида «Узвторчермет» ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари қатъий огоҳлантирилдилар. Улар зиммасига корхонадаги аҳволни тубдан яхшилаш вазифаси топширилди.

М. ОРИПОВ.

Ия, наҳотки?!.

БИР УЙДАГИ ҲАНГОМА

Дунёда нима кўп, ишнинг тури кўп. Лекин ишга ҳар ким ҳар хил ёндошади. Биров уни қўл учида бажарса, биров дилдан бажаради. Баъзилар эса...

Кунлардан бирида «ҳе йўқ, бе йўқ» Акмал Икромов районининг 22-кварталида жойлашган 17-уйда ремонт ишлари дабдурустдан бошланиб қолди. Уйда яшовчилар ҳайрон. Ие, наҳотки, қурувчиларга инсоф битган бўлса?! Ахир қулоқ қоқмай, ремонт ишларини бошлаб юборишди-я! Э, балли, азаматлар...

Пудратчи ташкилот — «Сантехгазмонтаж» трестининг 13-қурилиш-монтаж ремонт бошқармаси (собиқ бошлиғи Т. Саейтумеров), буюртмачи ташкилот район турар жой ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарларининг эса оғзилари қулоқларида:

— Ҳа, нима дейсан, ремонт ишларини ўз муддатида бошлаб юбордик, энди буёғи «беш» бўлади...

Улар шундай дея ўз ишларини «беш» қилиб юравердилар. Қурувчиларнинг ҳолидан хабар олишни ҳам унутдилар. Назорат бўлмагач, қурувчилар ҳам ўз билганларидан қолишмади. Буни қарангки, раҳбарларнинг «ишончи»ни оқлашди: «Хаш-паш» дегунча ремонт ишларини туғаллаб қўйишди». Бу хушхабардан воқиф бўлган бошлиқлар «тўй оши»га келгандек учиб келдилар. У-ёқ бу ёқни кўздан кечиришди-ю, ҳайратдан ёқа ушлаб қолишди. Ишлар ўлда-жўлда, унинг устига сифатсиз бажарилган эди. Ҳаммадан ҳам лойиҳа-молия интизомининг бузилганини айтмайсизми? Район Давлат банки мутахассислари 17 минг 353 сўм ҳажмдаги ишга 5 минг 910 сўм ортиқча харажат сарф қилинганлигини аниқлашди. Бу пулдан оз эмас, кўп эмас, 4 минг 29 сўми қўшиб ёзиш ҳисобига ўзлаштирилган экан. Қаранг «хотамтой»лик бўлса, шунчалик бўладида! Чўнтагингдан тўламаганингдан кейин «чўмич ҳам, қозон ҳам мой» бўлгани яхши эмасми? Осмон узилиб ерга тушмайди-ку, ахир.

Кўзбўямачиликнинг сири очилди. Ишимиз «беш» бўлади, деб юрган бошлиқлар мулзам бўлиб қолишди. Уй эса қайта ремонтга берилди. Шу иш учун қўшимча маблағ ажратилди. Юқоридаги материаллар эса тергов ишларини олиб бориш учун район прокуратурасига топширилди.

Чала ремонт қилинган уйнинг аҳволи ҳадемай яхшиланиб кетар-а, лекин давлат ҳисобига «хотамтой»лик қилган бошқарма раҳбарларининг иши нима бўларкин? Нима бўларди, қилмиш-қидирмиш деганларидек, энди қилғилиғи учун жавоб берадилар-да!

М. КОМИЛЖОНОВ.

Бу ерда жангдагидан оғирроқ

Афғонистонда хизматни ўтаб бўлгандан кейин ўқишга тикланишни истаган иккинчи группа инвалиди, Жанговар Қизил Байроқ ордени кавалери Ш. Исоқовнинг Тошкент Медицина институти ётоқхонасидан жой олиши учун Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети қарор қабул қилишига тўғри келди.

ТошМИ комсомол комитетининг секретари Н. Тожиддинов менсимасдан: «менинг турмуш масалалари билан шуғулланишга вақтим йўқ» деб, собиқ интернационалист-жангчига ёрдам беришдан бош тортди. Республика ЛКСМ Марказий Комитетидагина ҳамма нарса жой-жойига қўйилди. Бу ердаги бюро мажлисида жиддий, юз-хотирсиз суҳбат бўлиб ўтди...

Агар инвалид учун ётоқхонадан жой ажратишдек арзимас бир ишни ҳам юқори ташкилотларнинг аралашувисиз ҳал қилиб бўлмаса, демак Афғонистондан қайтганларнинг тинчликдаги ҳаёти осон кечмаётган экан-да, деб ўйланиб қолдик.

Ҳозир Тошкентда кўпгина интернационалист-жангчилар яшамоқда. Маълумки, мамлакатимиз ҳукумати уларга бир қанча имтиёзлар белгилаган. Яқинда шаҳар ижроия комитети уларга 37 та квартира бериш ҳақида қарор қабул қилди ва йигитлар уларни битта уйдан олишни истар эдилар. Улар коммуна бўлиб яшашни, ёнларида ҳалок бўлганларнинг оилалари истиқомат қилишини орзу қилишди, чунки улар қўллаб-қувватлашга жуда муҳтож. Ижроия комитетдагилар бунда ёрдам беришни ваъда қилдилар.

— Бироқ кўпинча бу имтиёзлардан фойдаланиш қийин бўлмоқда, — дейди ачиниш билан запасдаги ёш жангчилар шаҳар кенгашининг раиси Сергей Нестеров. — Ҳар қадамда бюрократизм, сансалорлик, совуққонлик, бепарволикни кўрганда баъзан умидсизликка тушасан. Бу тўраларча бепарволик жароҳатланган ва майиб бўлган жанговар дўстларингга нисбатан билдирилганда, айниқса алам қилади.

Афғонистонда ҳалок бўлган Георгис Кариянидинииг онасига икки йил давомида ҳеч ким ёрдам беролмади. Шу вақт ичида у ўғлининг қабрига қора мармардан ёдгорлик ўрната олмади. Ёш жангчилар кенгаши ҳарбий комиссариатга, ижроия комитетга мурожаат қилди, бироқ ҳаммаси аввалгидек қолаверди. Тошкент шаҳар ижроия комитети қошидаги аҳолига граждан хизмати кўрсатиш бошқармасининг Х. А. Расулов ва Ғазалкент тошга ишлов бериш заводининг А. Г. Насибуллин каби раҳбарлари беҳаёлик билан: «Бугун сизга қилиб берсак, эртага ҳамма сўрай бошлайди... Шундай ёдгорлик тайёрлаймизки, ундан ўзингиз ҳам воз кечасиз», дейишди. Бир неча кун муқаддам кенгаш аъзолари шаҳар ижроия комитети раиси Ш. Мирсаидовнинг қабулида бўлишди. У бу масалани бир неча минутда ҳал этди.

Умуртқасидан яралангандан кейин ўрнидан қимирлаёлмай қолган Сергей Белоус санаторийга путёвкани бир неча йил кутди. Республика ҳарбий комиссариатида С. Белоусга пенсияни СССР Мудофаа министрлиги эмас, балки бошқа идора тўлаётганини, шунинг учун бу ерда биринчи группа инвалидига ҳеч қандай ёрдам бера олмасликларини айтишди. Киров район социал таъминот бўлимида унинг илтимосига ҳозир путёвкалар масаласи жуда қийинлиги, хоҳловчилар кўплиги, имкониятлар камлиги ҳақида узундан-узоқ жавоб қайтаришди. Шунга қарамай, яқинда путёвкани топиб беришди. Бироқ шунча сарсонгарчиликлардан кейин путёвка унга қувонч келтирармикин!

Товонидан айрилган, эндиликда оёғидан айрилиш хавфи бўлган Виталий Филиппов нормал протез олишига анча вақтдан буён ҳаракат қилмоқда. Унга ҳар сафар мамлакатда протезлар масаласи жуда кескин турганлигини айтишади.

Собиқ жангчи, камгап, вазмин Сергей Нестеров кўзини бир нуқтага тикканича факт кетидан факт келтиради. У дунёда ўзларидан бошқа ҳамма нарсага лоқайд бўлган кишиларнинг бағритошлигидан алланечук бўлиб кетади.

Мана яна бошқа фактлар. Ҳалок бўлганларнинг оила аъзоларига ҳар ойда қўлда қорахат билан ўғиллари ҳалок бўлганлигини исботлаб, социал таъминот бўлимларига кўп марта қатнашга тўғри келмоқда. Бу коммунал-маиший хизматлар учун кўзда тутилган имтиёзлардан фойдаланишда керак. Ҳолбуки, мана шундай сансалорликка йўл қўймаслик учун ҳарбий комиссариатлар ҳалок бўлганларнинг рўйхатларини социал таъминот бўлимларига топшириб қўйишса кифоя. Қўли ёки оёғи кесиб ташланган кишиларни — худди уларнинг бу аъзолари ўсиб қоладигандек, ҳар ойда медицина кўригидан қайта ўтказишдек бемаъниликка нима дейиш мумкин!

Кўпгина бошқа шаҳарлардагидек Тошкентда ҳам запасдаги жангчилар кенгаши Советларнинг ижроия комитетлари, ҳарбий комиссариатлар, социал таъминот бўлимлари, бошқа муассасалар бажариши шарт бўлган вазифалар билан шуғулланишга мажбур бўлмоқда. Бироқ мазкур муассасаларда бунинг учун реал ҳокимият ва имкониятлар бўлса, жамоат кенгашида буларнинг ҳеч бири йўқ. Шунинг учун ҳам интернационалчи-жангчиларга ўз отпускалари пайтида юқори лавозимдаги бошлиқларнинг ҳузурига кўп қатнашга тўғри келмоқда.

— Биз ўзимизга қандайдир алоҳида муносабатни талаб қилмаяпмиз, — дейди сўзини давом эттириб Сергей Нестеров. — Йигитлар турар жой, телефон, путёвкалар билан боғлиқ қийинчиликлар борлигини яхши тушунишади. Бироқ рад этишмаганини, шу билан бирга ҳеч нарсани ҳал қилишмаганини кўрганингда хўрлигинг келар экан. Бугунги кунда атрофимизда шиорларни шунчаки ўзгартириб, қайта қуришга мослашиб олган кишилар анчагина. Кеча улар бир гапни айтишган бўлса, бугун бошқа нарсани гапиришяпти. Эртага зарурат туғилса, яна бошқа нарсани гапиришади. Афғонистондан кейин биз учун сохталик, мунофиқона аҳлоқ, калондимоғлик, ошкора алдамчилик айниқса жирканч бўлиб кўринади. Бу кўпчиликка ёқмайди, бизни баъзан ниҳоятда қатъиятли, муроса қилиб бўлмайдиган кишилар, деб ҳисоблашади, биз гўё ҳаддимиздан ошаётган эканмиз. Биз бошқача йўл тута олмаймиз. Бу ерда, тинч ҳаётда бизга осон эмас, балки жангдагидан қийинроқ бўлди. Кўпчилигимизнинг ўйлаб ўтирмай Афғонистонга қайтишга рози эканлигимиз бежиз эмас. Фақат биз жамиятга, қайта қуришга керак ёки керак эмаслигимизни билишни истаймиз. Агар керак бўлсак — бизга ўзимизни, куч-ғайратимизни, қобилиятларимизни намоён этишга имконият яратиб беринг.

И. ГРЕБЕНЮК,

ЎзТАГ мухбири.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Объективда—Голландия

Голландиянинг Додрехт шаҳрида «Буғ двигатели куни» ўтказилди. Туристлар ва шаҳар аҳолиси кўз олдида паровозлар ва пароходлар, буғ ҳаёт ато қилган инсониятнинг бошқа буюк ихтиролари намойиш этилди. Барча экспонатлар асл нусхада тақдим этилганлиги учун хоҳиш-истак билдирганлар темир йўл, сув сатҳи ёки бетон йўл бўйлаб қисқа саёҳат қилиш имконига эга бўлдилар.

СУРАТДА: «оқсоқол пароходлар» лангар ташлаган Додрехт бандаргоҳининг кўриниши.

АНП—ТАСС фотоси.

ГФР канцлерининг баёноти

БОНН. КПССнинг Бутуниттифоқ XIX конференцияси КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Совет Иттифоқида ўзгаришларни амалга ошириш йўлини тасдиқлади ва биз буни қутлаймиз, деди ГФР канцлери Гельмут Коль бугун Боннда ўтказилган матбуот конференциясида.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг кенгаши, деб таъкидлади у, Шарқ билан Ғарбнинг позицияларини янада яқинлаштиришга олиб келди. Сиёсий маслаҳат комитети Варшава кенгашининг ҳужжатларида социалистик мамлакатларнинг Европада — Атлантикадан Уралга қадар қуролли кучлар ва оддий қурол-яроғларни тубдан қисқартириш ва 1988 йилдаёқ ана шу масала хусусида музокара бошлаш тўғрисидаги чақириғи тасдиқланганлигини қутлаймиз. Канцлер Шарқ билан Ғарб ўртасидаги амалий мулоқот ва ҳамкорликни янада ривожлантириш тарафдори эканлигини айтиб, ГФР ҳукумати ва унинг иттифоқчилари Европада хавфсизликка ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган давлатлар вакилларининг Венадаги учрашуви тез орада сезиларли натижалар билан якунланишини истайдилар деб таъкидлади.

Варшава Шартномаси ўзининг олий даражадаги учрашуви—сиёсий маслаҳат комитетининг Варшава кенгаши кун тартибига атроф-муҳитни муҳофаза этиш муаммосини қўйганлигини ҳам мен қутлайман, деб таъкидлади Г. Коль. Бу соҳада биз кенг миқёсдаги ўзаро алоқаларга тайёрмиз.

ГФР ҳукуматининг бошлиғи ўзининг СССРга қилажак визитига тўхталиб, мазкур визитдан иккала мамлакат ўртасидаги амалий ҳамкорликни янада ривожлантириш, узоқ муддатли истиқболли кооперациянинг янги босқичи бошланиши учун фойдаланишга ҳаракат қиламан, деб уқтирди. Канцлернинг сўзларига қараганда, у Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабатларда кўзга чалинаётган қулай тенденцияларни муқаррар тенденцияларга айлантиришга кўмаклашиш ниятидадир.

Хавфсизлик кенгашининг мажлиси

НЬЮ-ЙОРК. БМТ Хавфсизлик Кенгаши Форс кўрфазида учинчи июлда содир бўлган фожиа муносабати билан чоршанба куни 616 — резолюцияни бир овоздан қабул қилди. Ҳужжатда Эроннинг пассажир самолёти Америка крейсеридан отилган ракета билан яксон қилинганлиги, натижада ҳеч бир гуноҳсиз кишилар ҳалок бўлганлиги муносабати билан чуқур қайғу билдирилади. Резолюцияда Форс кўрфази районидаги кескинлик баттар кучайганлигидан жиддий ташвиш изҳор этилади ва Халқаро граждан авиацияси ташкилоти (ИКАО) содир бўлган воқеани зудлик билан текширишга қарор берганлиги таъкидланади.

Хавфсизлик Кенгаши ўзининг 598 — резолюцияси Эрон билан Ироқ ўртасидаги можарони ҳар томонлама, одилона, фахрли тарзда ва мустаҳкам бартараф этиш учун бирдан-бир асос тарзида тўла-тўкис ва тезроқ амалга ошириш зарурлиги таъкидланди ва БМТ Бош секретарининг шу резолюцияни амалга ошириш соҳасидаги куч-ғайратини қўллаб-қувватлашини тасдиқлади.

Фан—ишлаб чиқаришга

Оловсиз ва тутунсиз ёнғин

Тошкентда бўлиб ўтган республика семинар-кенгашида муҳим халқ хўжалик ва илмий муаммо— металларни коррозиядан асраш масаласи кўриб чиқилди. Семинар Ўзбекистон ССР Госплани қошидаги коррозиядан муҳофаза идоралараро республика кенгашининг ташаббуси билан чақирилди. Семинар-кенгашда Ўзбекистон ва Москва мутахассислари қатнашдилар, 40 дан ортиқ доклад тақдим этилди, муҳим тавсиялар қабул қилинди.

Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси химия институтининг катта илмий ходими А. Алимов ЎзТАГ мухбирига семинарда кўйилган коррозияга қарши курашга оид биринчи галдаги вазифалар ҳақида гапириб берди:

— Коррозия, жўн қилиб айтганда — занглаш, худди оловсиз ва тутунсиз ёнғин каби металл конструкцияларни, аппаратлар, машиналар ва ускуналарни аёвсиз емиради. Бунинг натижасида дунёда йилига жами 100 — 120 миллиард доллар исроф бўлади. СССРнинг ўзидагина коррозия туфайли ҳар йили 16—18 миллион тонна қўшимча пўлат эритишга тўғри келмоқда. Ҳар йили 25 миллион тоннагача металл-конструкциялар ва бошқа буюмлар қайтадан эритилади. Бу соҳадаги нобудгарчилик эса ортиб бормоқда. Ёқилғи, энергия, инсон меҳнатининг беҳуда сарфланиши ҳам кўпаймоқда. Қўшимча руда қазиб олиш ва металл эритиш эса табиатга жуда катта зарар етказади. Бу социал вазифаларни ҳал этишдан ажратиб олинган жуда катта маблағлардир.

Мана шунинг учун ҳам металларни коррозиядан асраш устида чинакамига, жиддий иш олиб бориш жуда муҳим. Бундай муҳофазасиз металл буюмларни ишлатиш, асраш, ташиш ва ҳатто ундан буюмлар тайёрлаш ҳам мумкин эмас.

Муаммонинг ана шу барча жиҳатлари семинарда муҳокама қилинди. Ўзбекистон олимлари ишланмалари асосида бажарилган тадқиқотлар ва амалий ишлар орасида Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси химия институтининг, Тошкент политехника институти ҳамда автомобиль ва йўллар институтининг ишлари мутахассисларнинг диққатини жалб қилди. Докладларда турли муҳитда ингибитор (химиявий реакцияни секинлаштирувчи модда)лардан, ишлаб чиқариш чиқитларидан олинган турли пленкалар, композициялардан фойдаланиб, металлни коррозиядан асраш борасидаги тадқиқотларнинг натижалари келтирилган. Авторлар коллективи пўлатдан тайёрланган буюмларни занглашдан асраш чоғида коррозияга қарши воситаларни синтезлаш ва уларни синаш тажрибаси билан ўртоқлашдилар. Операциялар оралиғида металларни коррозиядан асраш борасидаги маълумотлардан электролитик сув аралашмасидан ингибитор сифатида фойдаланиш истиқболлари аниқланди.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси химия институти бош ташкилот сифатида республикада металларни коррозиядан асраш ишини мувофиқлаштириб туриши зарур, деган умумий фикр билдирдилар. Тадқиқотларнинг энг муҳим мавзулари навбатдаги беш йиллик программасига киритилиши лозим.

Шу йилнинг ўзидаёқ республика корхоналарининг коррозиядан асраш борасидаги ишларга барча талаб ва буюртмаларини умумлаштириш даркор. Бу иш билан СССР Фан-техника жамияти иттифоқининг маҳаллий ташкилотлари шуғулланишлари керак.

Ўзбекистон Фан-техника ахбороти илмий-тадқиқот институти корхоналар билан алоқаларини анча кенгайтириши, коррозиядан асраш соҳасида ватанимиз ва чет элларнинг фан ва техникаси энг янги ютуқлари тўғрисида фаолроқ хабардор қилиб туриши лозим.

Д. Менделеев номидаги Бутуниттифоқ химия жамияти Ўзбекистон республика правленияси мамлакатнинг етакчи мутахассисларини таклиф этиб, мазкур проблема юзасидан йилига камида икки марта лекциялар ва маслаҳатлашувлар уюштириб туриши зарур.

Нафосат гулшани

Рассом Ленинномаси

Республикамизда ижод қилаётган мўйқалам соҳиблари талайгина. Уларнинг ҳар бири танлаган мавзу ва ўзига хос ижодий услубларига эга. Шундай мусаввирларимиздан бири Ўзбекистон ССР халқ рассоми, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати Неъмат Қўзибоевдир.

Яқинда рассом ижодхонасида бўлиб, рассом билан суҳбатлашдик. Неъмат Қўзибоев портрет, ғоявий мазмунга эга бўлган полотнолар, айрим натюрморт ва бир неча манзара жанридаги асарлари хусусида сўзлаб берди.

— Тасвирий санъатнинг ҳар бир жанри ўзига хос изланишни талаб этади, — дейди Неъмат Қўзибоев, — Асарни тез битишини ўйлаган санъаткор янглишади. Эринмасдан, сидқидилдан ижод қилиш керак. Қораламалар, этюд ишлари қанча кўп бўлса, шунча яхши. Булар тайёр материал бўлиб, келгусида йирик-йирик асарларга асос бўлиши мумкин.

Устахонага назар ташлаймиз. Қоралама, хомаки машқлар ҳисобсиз. Рассомнинг кўргазмаларда намойиш этилиб, музейлардан ўрин олган етук асарларини эсладик. Неъмат Қўзибоев Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги, СССРнинг 50 йиллиги, 1977 йилда Македонияда очилган Ўзбекистон ССР тасвирий санъати ва бошқа кўргазмаларда «Юнус Ражабий», «Янги йўл», «Қидирувчилар», «Ҳамза», «Чўпонлар», «Туркистонликлар В. И. Ленин ҳузурида», «Уйғониш» каби асарлари билан қатнашган эди. Бу асарларида рассом ҳаёт, инсоният орзусини мадҳ этган эди.

Доҳий В. И. Ленин ҳақида совет рассомлари бир қанча асарлар яратишган. Александр Волков, Павел Беньков, Лутфулла Абдуллаевлар ижодида республикамизда биринчи бўлиб халқлар доҳийси тасвирланганди. Неъмат Қўзибоев шу мавзуни тўлдириб, В. И. Ленинга бағишлаб ўндан ошиқ асарлар яратди.

Туркистон ҳарбий округи музейи залларидан бирига қўйилган «В. И. Ленин Горькида» асари барча томошабинларда қизиқиш уйғотмоқда. Асар мазмуни 1923 йиллар тўғрисида ҳикоя қилади. Шу йили бир гуруҳ Туркистонликлар доҳийни кўргани совғалар билан келишганди. Тўн, қийиқ, дўппилар билан халқ устаси Қодиржон Ҳайдаровнинг кўпқиррали нақшин хонтахтаси ҳам бор эди.

«В. И. Ленин Смольнийда», «Шундай партия бор», «В. И. Ленин Разливда», «В. И. Лениннинг Монголия Халқ Республикаси давлат арбоби Сухе-Баторни Кремлда қабул қилиши» каби асарларида доҳийни серқирра иш фаолияти ёрқин рангларда тасвирланади. Ушбу асарлар рассомнинг «Ленинномаси»ни ташкил этган. Доҳийнинг 100 йиллиги муносабати билан очилган кўргазмада бу асарлар санъат мухлисларида қизиқиш уйғотган эди. Унинг В. И. Ленин образига бағишланган асарларидан «В. И. Ленин Смольнийда», «Шундай партия бор» асарлари кўп нусхада открытка ҳолида ҳам чоп этилган.

Тоҳир ДУСТОЕВ,
Маҳмуд АҲМЕДОВ.

Ёз тонглари

Ёз тонглари — осойиш тонглар...
Қанотларин ёзган оқ эпкин
Коинотга парвоз қилар-да,
Юлдузларни сўндирар секин.
Бир пайт қорли чўққилар узра
Товланару олтин ёғдулар,
Айланади кумушга, зарга
Дарёларда қорамтир сувлар.

Тонг мўралар жарликларга ҳам,
Қучар даштни унинг илк нури.
Дарахтзорлар уйғонар бирдан,
Босар тағин қушлар чуғури.
Ёз тонглари бирам хуш, сокин,
Баҳра олар боққан нигоҳлар.
Билсалар ҳам — кундуз дўзах чин,
Қутлар уни гуллар, гиёҳлар...

Замон

Замон тезлаб кетди...
Чарх урар кунлар,
давр сандонига босганча
бизни.
Дарди жунбуш дунё
исёнга ундаб,
қақшатиб юборди
асабимизни.
Курашнинг поёни
кўринмас зинҳор,
кемирар юзларни
алам ва қаҳр...
Сендан ўтинаман,
жилмайгин бир бор —
биз темир эмасмиз,
инсонмиз, ахир!

Авлодлар баҳси

— Давр ғаддор эди,
бошни хам қилди,
таъна-маломатдан гап
очмайлик, бас.
Ниҳоят, бир хуррам
замонлар келди,
ҳар қалай,
сизларга қиламиз ҳавас.
— Термулиб она юрт
кўзига бу кун,
туйдик дардларини —
қовурилар жон...
Олурмиз елкага унинг
зил юкин,
ҳар қалай,
бизга ҳам бўлмагай осон.

Шаффоф тоғлар

Шаффоф тоғлар...
Олмас янглиғ қор...
Титратди бир армон
дилимни.
Мижжамда ёш ялтираб
илк бор
эсладим мен
болалигимни.
Тотдим ҳаёт аччиқ-чучугин,
кўп синовли
йўллардан ўтдим...
Олмос қорга термуларкан
жим,
болалигим
бетидан ўпдим.

Мирпўлат МИРЗАЕВ.

Рақс—қалб ифодаси

Украин халқининг улуғ шоири Микола Бажан бундан қирқ йил муқаддам ўзининг «Раққоса» шеърида шундай деб ёзган эди:

Ҳассос юрагингни, муҳаббатингни
Рақс ичра мужассам этдинг, санъаткор.
Сенинг бу рақсингда акс этиб турар
Меҳнат, бахт, муҳаббат, қуёшли диёр.

Шоирнинг бу сатрларида, рақкосанинг рақсидан олган таассуротлари яққол кўриниб турибди.

Дарҳақиқат, мусиқа мазмунини раққоса нафис ҳаракатлари билан томошабинларга баён қилиб беради. Мукаррама Турғунбоева, Тамарахонимлар ижро этган рақсларга қойил қолмаган томошабин топилмаса керак. Бу ўринда «Чўпон йигит» рақсини мисолга олсак бўлади.

Бу рақсни кўрганда томошабин ўзини кенг ўтлоқда ҳис этади. Чўпоннинг тарқаб кетган қўйлар орқасидан қирдан-қирга юришлари, кузатишлари, бирорта қўй адашиб кетмадимикан деган маънода бирма-бир санаб чиқиши рақсда ўз ифодасини топа олган. Қисқаси, музикада англаш қийин бўлган нозик қирраларини рақс орқали тасвирлаб берилган. Бундай рақсларни қайта-қайта томоша қилинса ҳам киши завқланаверади.

Бугунги кундаги саҳналаштирилаётган рақсларнинг аксарияти бир хилда ифодаланади. Унда раққосаларнинг қўл, гавда ҳаракатлари, айланишлари, саҳнанинг у томонидан бу томонига югуриб-елишлари деярли бир-биридан фарқ қилмайди. Куй мазмуни рақс ифодасида кўринмайди. Очиғини айтганда, рақс музиканинг мазмунига қараб эмас, фақат ритмига мослаб саҳналаштирилмоқда. Яъни рақс чиройли элементларнинг йиғиндисидан иборат бўлиб қолмоқда. Шу боисдан кўпчилик рақсларимиз бадиий гимнастикага ўхшаб кетади.

Халқимиз севиб томоша қиладиган рақслардан бири «Муножот» раққосанинг нозик ҳаракатлари музикани оҳангига мослиги билан томошабинни ўзига тортади. Лекин бу куй Алишер Навоийнинг «Сарви гулру келмади» ғазалига ёзилган. Шу нуқтаи назардан олиб қаралганда «Муножот» рақсида:

Кеча келгумдир дебон ул сарви гулрў келмади.

Кўзларимга кеча тонг отгунча уйқу келмади

деб айтиладиган ғазалнинг мазмуни рақс ижросида сезилмайроқ қолади.

«Уч денгиз оша саёҳат» номли ҳинд фильмини эсланг. Унда музика баён этаётган воқеани рақс орқали аниқ тасвирлаб беради, томошабинлар хаёлида узоқ вақт сақланиб қолади.

Рақс — санъатнинг нозик тури. Ўзига хос қонун-қоидалари бор. Шунинг учун халқимиз ўтмишда рақс учун алоҳида куйлар басталаганлар. «Тановар», «Роҳат», «Дилхирож»лар шулар жумласидандир. Йигитлар рақси билан аёллар рақси бор. Йигитлар ўйнаганда мардлик, ботирлик, қатъийлик, чаққонлик ўз ифодасини топиши керак бўлса, аёллар рақсида эса нафислик, назокат, нафосат, иффат намоён бўлиши керак. Аммо ҳозирги саҳналаштирилаётган йигитлар рақси аёллар рақсидан деярли фарқ қилмайди. Агар биз уста Олим Комилов, Мукаррама Турғунбоева, Розия Каримовалар яратган рақс мактабига ва Тамарахоним яратган лапар рақс мактабига мурожаат қилиб турсак яхши бўларди.

Кейинги йилларда республикамизнинг шаҳар ва қишлоқларида, колхоз ва совхозларида, завод ва фабрикаларида ашула ва рақс ансамбллари кўпайди. Бу, албатта, бизнинг маънавий бойлигимиз. Улардан айримлари кўпгина хорижий мамлакатларга бориб, ўз санъатини намойиш этиб, олқишларга сазовор бўлмоқда. Чунки ўша ансамбллар биз айтмоқчи бўлган фикр ва мулоҳазаларимизнинг умумий йўналишини топа олганлар. Лекин аксарият бадиий тўгаракларда биз айтаётган фикрларнинг ечимлари топилмаган.

Ашула ва рақс ансамбллари, бадиий ҳаваскорлар тўгараклари рақс ҳақидаги бадиий асарлар, қўлланмаларга, санъатшунос олимларимизнинг, мутахассисларимизнинг маслаҳати ва амалий ёрдамларига жуда муҳтож.

Ҳозир ҳамма жабҳада қайта қуриш, жадаллаштириш, ошкоралик амалга ошаётган бир пайтда санъат ва адабиётнинг роли беқиёс катта бўлиши табиий. Шу боисдан рақс санъатида ҳам замон талабига мослашган, бадиий жиҳатдан юксак рақс усулларини яратиш пайти келмадимикан?

Ғаффор ЖАББОРОВ.

Бу фильмни кўринг

«Ўмбалоқ ошиш»

Жуковлар оиласи жониворларни севади. Ота — театрда фотосуратчи, она — журналист, ўн яшар қизлари Ася мактабда ўқийди. Улар бўш вақтларини жониворларга бағишлаб, бу тилсиз дўстларини ардоқлашади.

Кунлардан бир куни Асянинг отаси қуйидаги бир эълонга кўзи тушади: узоқ командировкага жўнаб кетиш муносабати билан зиёли оилага яхши тарбияланган оқ каламуш топширилади. Бутун оила шоша-пиша таксига ўтириб, (бошқалар олиб қўймасин-да!) кўрсатилган адресга етиб борадилар. Эълон эгаси университет дипломлари ва мактаб кундаликларини обдон текширгач, каламушни Жуковларга ишониб топширади.

Жуковларникида Фингал лақабли ит, Мария-Антуанетта номли мушук, Паскаль ва Мадам исмли тоғчумчуқлар ҳам яшашар эди. Мана энди уларнинг қаторига каламуш ҳам қўшилди. Барча жониворлар ҳамжиҳатликда яшай бошлайдилар. Бироқ, нима бўлади-ю Ася қушларнинг инини очиқ қолдириб кетади. Мария —Антуанетта нафсини тия олмай Паскални еб қўяди... Аччиқ устида Ася мушукни «ярамас» деб ҳақорат қилади. Қизча бўлиб ўтган фожианинг асл сабабчиси ўзи эканини англамаган эди. Ранжиган мушук эса уйни тарк этади...

Максим Горький номли киностудияда яратилган бу фильм сценарийсини Александр Хмелик ёзган. Эдуард Гаврилов эса режиссёрлик қилган. Асосий ролларни Аня Мигдал, Андрей Мягков, Анастасия Вознесенская, Вася Бургманлар ижро этишган.

Феруза НОДИРОВА.

СУРАТДА: фильмдан кадр.

Сариқ тўнли санам жувон

(Эртак—масал)

Қуёшнинг олтин торларига илинган сабо беланчагида — гулкоса ичида ётган Май қўнғизи ноз билан уйғонди. Ҳарир либосини кийиб қуёш нурларига чўмилиб олди. Гулбадан кўйлаги олтин ранг тус олди. Пир-пир учиб марварид гулга қўнди. Гулкосалардаги шудринг доналарига юзини чайди. Гулнинг мушк-анбаридан боши узра мўл-мўл сочиб, киприкларини мезонлар билан тароқлади. Хипча белига қирмиз гулнинг ол япроғидан камар боғлади. Бошига гулисумбулнинг нуқра рўмолини ўраб олди. Чаман узра оловланиб учар экан, камалак рангли капалакнинг кўзи унга тушди. Минг жило билан кўзни олаётган қанотларини Май қўнғизининг боши узра соябон этиб шундай деди:

Сариқ тўнли санам жувон,
Қайга борадурсиз гул жувон?

Сариқ тўнли Май қўнғизи тилларанг қанотларини чеҳрасига ҳарир парда мисол тортиб аста жавоб этди:

— Ёр излаб кетаяпман!

— Оҳ, гўзал қўнғизой, мана мен сизга муносиб ёр бўламан.

Қўнғизой нозланиб пир-пир учди. Гулларни бир-бир қучди. Кейин капалакка юзланди:

— Агар менга ёр бўлсангиз айтинг-чи, нималарга қодирсиз?

Камалак рангли капалак Қўнғизойнинг бошидан минг ўргилиб парвона бўлди. Охири пойига бош қўйиб олтин сознинг майин жарангидек жавоб этди:

Умр бўйи қанотимда олиб учаман
Бошингиздан гул баргларини
сочаман.

— Бу кам, — дептию Қўнғизой ўз йўлига равона бўлипти.

Учиб-учиб бориб Қўнғизой тоғ бағридаги бодомзорга қўнипти. Бодомлар қийғос гуллаган, атроф гул атрига тўлган палла экан. Чаманнинг турфа гуллари рангида либос кийган қушларнинг, асалариларнинг гул сайли карнавали бошланган экан. Қумрилар «ку-ку», булбул нола-ю афғон айлаган чоғ экан. Қўнғизойнинг бодом гулларига қўниб турган Сарлочинга кўзи тушипти. Сарлочин ҳам бўйдоқ экан. Карнавалга келган нозли санамларни бир-бир кўздан кечираётган экан. Унинг кўзи ҳам қўнғизойга тушипти. Ҳол-ҳол тўнини тузатиб, шамол билан ўйнашаётган барларини кўз-кўз қипти. Бошидаги лочинлик тожини силкита-силкита Қўнғизойга мурожаат этипти:

Йўл бўлсин-ей, йўл бўлсин,
Босган изларинг гул бўлсин!

Қўнғизой одатий ноз-карашма ила жавоб этипти:

— Ёр излаб борадурман!

— Оҳ, гўзалим, мана мен сизга ёр бўлай, — депти Сарлочин ва яна чарх уриб учиб кўкка парвоз қилипти. Қўнғизойга кучини кўз-кўз қилиш учун учиб юрган калхатга чанг солипти.

— Айтинг-чи, агар менга ёр бўлсангиз нималарга қодирсиз? — сўрапти Қўнғизой.

— Укпар тожимга сизни қўндириб баланд чўққиларга олиб чиқаман. Парқув булутларга сизни ўрайман. Қуёш нурларига чўмилтириб, ойнинг олтин беланчагида аллалайман.

— Бу кам,— депти Қўнғизой ва йўлига равона бўлипти. Учиб-учиб бориб ўрмонга кирипти. Шу пайтда ўрмонда дарахт ковакларига ва буталар орасига тўр ёйган ўргимчаклар ўлжа кутиб, эснаб ўтиришган экан. Уларнинг энг каттаси пешонасида ҳоли бор, Қора чопон ўргимчак Қўнғизойга кўзи тушиб, сўради:

Сариқ тўнли санам жувон,
Қайга борадурсиз гул жувон?

Қўнғизой Қора ўргимчакни яхшироқ кўриш учун унга яқинроқ борипти. Қора ўргимчак қора бахмал чопонини елкасига илиб, оёқларини ҳар томон кериб савлат тўкиб турган эмиш. У Қўнғизойга хирхироқ овоз билан яна мурожаат этипти:

Ўригимой, ўригим, боғда пишган
ўригим,
Сени бир дам кўрмасам
чидамайди юрагим.

Қўнғизой карашма ила жавобга ҳозирланипти. Ўргимчакнинг пешонасидаги холларига ишора этиб деди:

Қошингни қаросига,
Хол бўлай орасига.

Бундан Қора ўргимчак беҳад талтайиб кетипти. Бесўнақай оёқларини ишга солиб тўрларини янада кенгроқ ёйипти.

— Мен сизга муносиб ёр бўлай,— депти Қораўргимчак.

— Агар сиз менга ёр...

Қўнғизойнинг ғингиллаши бўғзида қолипти. Қора ўргимчак уни нуқра тўрлар билан ўраб ташланган кумуш қасрига бошлапти. Қўнғизой қараса нуқра тўрлар ёйилган қаср дарпардаларида сон-саноқсиз олмослар ялт-ялт этиб кўзни олар эмиш. Бу олмосларнинг шудринг доналари эканлигини, бойликка ҳирс қўйган Қўнғизой ҳатто хаёлига ҳам келтирмапти: «Оҳ, булар ўргимчакнинг хазинасидаги дуру жавоҳирлар бўлса керак». Тўрларга банди этилган тилла пашша, чигиртка, хонқизи ва капалакларни кўрсатиб қора ўргимчак Қўнғизойга шундай депти:

— Булар сизнинг чўриларингиз бўлади.

Қўнғизой беҳад севинипти: «Кумуш қаср, сон-саноқсиз хазина хизматкор, чўрилар. Бахмал тўнли, давлатиям бор, савлатиям бор. Яна нима керак. Излаганим шу эмасми?»

Қўнғизой қора ўргимчакка турмушга чиқишга розилик билдирипти. Қора ўргимчак ўша заҳотиёқ Қўнғизойнинг бошига тўр ташлапти. Хазинадаги кумуш торлар билан Қўнғизойни чамбарчас боғлапти. Қўнғизой дод депти, фарёд депти фойдаси бўлмапти. Фақат нуқра тўрдаги банди этилган асраларгина унга мунгли боқиб тураверишипти. Шунда Қўнғизой йиғлаб туриб куйлабти:

Қора сочим ўсиб қошимга тушди,
Не савдолар мени бошимга тушди.

Тамилла ҚОСИМОВА.

Бу—қизиқ

Шундай китоблар борки...

Ҳозирги кунда замонавий техникани ишга солиб, китоб саҳифасини бир квадрат миллиметрнинг ўндан бир улушигача ўлчамда кичрайтириш мумкин. Худди шундай китоблардан иборат бутун бир кутубхонани ҳамёнга бемалол сиғдирса бўлади. Англиялик митти китоблар устаси Э. У. Бац ҳажми тўғноғич бошидек келадиган қоғоз варағига инглиз алифбесини бирма-бир ёзиб жойлаган. У оддий почта открыткаси саҳифасида минг эмас, ҳатто ўттиз минг сўздан иборат мактубни ёзишнинг уддасидан чиққан ҳаттотдир.

* * *

Матбаачилик касбида юқори маҳорат сирларини қуйидаги мисоллардан ҳам билиш мумкин.

Ҳозирги вақтда шойи, чит каби матоларга босилган китоб ёки журналларни ҳам учратиш мумкин.

Францияда чиқадиган «Реал куотилен» («Кундалик ширинликлар») газетасини юпқа хамир қоғозда босишга муваффақ бўлишди. Бу газетани ўқиб бўлгандан кейин бемалол тановул қилиш мумкин.

Муҳаббат-бахт

(Ҳикоят)

Машҳур табибнинг ўқимишли, ақли расо қизи турмуш тақозоси билан узатилибди. Бир-иккита фарзанд кўриб, у эрини ташлаб кетибди. Ҳар ким ўзича ҳар хил фикр юритибди:

— Димоғдор қиз эди, эрини менсимаган, уй-рўзғор тутишни билмаса керак, қиз бола эрга ялинса, куни ўтади.

...Одамлар ана шундай миш-мишларни оғизлари оғригунча гапиришибди. Қисқаси, табибнинг қизи мол-ҳолию, тиллаю бойлигини ва оиласини нега тарк этганлигини ҳеч ким билолмабди. Табибнинг ҳам узоқ вақт боши қотиб юрибди-да, сўнг яқин дўстларидан бирига дил очибди:

— Тавба, нега энди дилбар, бою-бадавлат, зукко қизим тўсатдан эрини хоҳламай қолди экан?!

Дўсти ўйлаб туриб дебди:

— Қизингдан очиқчасига сўра, балки турмушида, уйида етишмовчилик бўлгандир.

Табиб ўша куниёқ қизини олдига чақиртириб сўрабди:

— Она қизим, эринг хонадонини нега ташлаб келдинг? Менимча, ҳамма нарса бисёр эди-ку?

— Йўқ, отажон, — дебди қизнинг кўзларидан марварид ёшлар томчилаб, — у уйдан энг ноёб нарса — муҳаббат, меҳр топа олмадим. Биласизки, муҳаббат ҳамма бойликдан зиёда бахтдир.

Машҳур табиб кўп йиллик тажрибасида эшитмаган бу гапдан довдираб қолибди. Шуни айтадилар-да, тахт ясаш мумкину, бахтни, муҳаббатни ясаб бўлмайди.

Арофат НОСИРОВА.

Қатра хандалар

ҲАМДАРДЛИК

— Давлатхўжа, дардингни янгилаганим учун кечир-у, хотинингнинг оёғини машина эзиб кетибди деб эшитдим, тузукми, ахир? Лекин сенгаям жуда-а жабр бўптида.

— Э, нимасини айтасан, оёғидаги янги этикни бир юз элликка оберувдим, эсизгина, янгигина этик эди-я.

ҚИЗИҚИШ

— Нигора, қайси ўқишга кирмоқчисан?

— Энг арзони «тил» экан, шунга кирмоқчиман.

Ғайрат АБДУЛЛАЕВ.

Нима? Қачон? Қаерда?

25—31 июль

«МОСКВА, КРЕМЛЬ. ДИЛДАГИ ГАПЛАР»

Ўзбекистон телевидениеси 25 июль куни биринчи программа орқали намойиш қиладиган янги видеофильм шундай деб аталади. Бу экран асарида КПСС Бутуниттифоқ XIX конференцияси иш кунлари ва конференцияда қатнашган Ўзбекистон делегатларининг шу кунларда олиб бораётган ишлари ҳақида ҳикоя қилинади.

Видеофильм ижодкорлари— Ўзбекистон телевидениеси ва радиосининг Москвадаги ўз мухбири Раҳим Султонов, режиссёр Мели Маҳкамов партия анжумани делегатларининг ўз иш жойларига қайтиб келиб меҳнат қилишлари, уларнинг меҳнат коллективларидаги учрашувлари, партия конференцияси қарорларини ҳаётга тадбиқ қилиш борасида қандай пропаганда ва ташкилотчилик ишларини олиб бораётганликларини жонли ва ишонарли акс эттирганлар.

Кўрсатув бугун соат 22 дан 15 минут ўтганда томошабинлар диққатига ҳавола қилинади.

«ИМОН»

Атоқли ёзувчи Иззат Султоннинг «Имон» асари ўзбек совет драматургиясининг ноёб асарларидан биридир. Асар бундан кўп йиллар илгари ёзилган бўлишига қарамай, у ҳамон чуқур мазмун касб этмоқда. Айниқса, ҳозирги пайтда қайта қуриш муносабати билан турғунлик йилларида пайдо бўлган иллатларни фош этиш, бюрократизмни йўқотиш учун кураш бораётган бир пайтда бу асарни яна бир бор кўриш ўринлидир.

Республика телевидениеси бу драма асосида суратга олинган видеоспектаклни 25 ва 26 июль кунлари биринчи программа орқали соат 18 дан 50 ва 19 дан 10 минут ўтганда томошабинлар диққатига ҳавола қилади.

«АЛИШЕР НАВОИЙ»

Бундан қарийб қирқ йил муқаддам «Ўзбекфильм» киностудиясида атоқли кинорежиссёр Наби Ғаниев яратган «Алишер Навоий» бадиий фильм маданиятимиз хазинасининг бебаҳо мулки. Бу фильм жаҳоннинг бир қатор мамлакатларида катта муваффақият билан намойиш этилган.

Ўзбек мутафаккир шоири Алишер Навоий образи тўлақонли яратилган картина яна экран юзини кўрмоқда. У 28 июль куни соат 22 дан 15 минут ўтганда кўрсатилади.

ЗАМОНАВИЙ ЛИБОСЛАР

Ёшлар ҳозирги пайтда қандай кийинмоғи керак? 30 июль куни оқшом чоғида «Ўзбекистон комсомоли 40 йиллиги» номли маданият ва истироҳат боғига марҳамат қилган киши ана шу саволга жавоб олади.

Республика кийим моделлари уйи мутахассислари бу ерда шу йил яратилган баҳорги-кузги либосларни намойиш қиладилар, модалар ҳақида суҳбат ўтказадилар.

МАКТАБ БОЗОРИ

М. Горький номидаги маданият ва истироҳат боғида янги ўқув йили олдидан мактаб ўқувчилари учун махсус бозор ташкил этилмоқда. У 26 июлдан бошлаб 1 сентябргача ишлайди. Бу ерда кийим-кечаклар, ўқув ашёлари сотиб олишдан ташқари болалар коллективлари ижросида ҳар хил томошаларни кўриш мумкин.

Болалар уйлари кўриги. 27 июль куни шу оромгоҳда шаҳар болалар уйларининг кўриги бўлиб ўтади.

Адиб уйида

Сергей Бородиннинг Тошкентдаги уй-музейини Лео Буре мўйқаламига мансуб икки асар безади. Адиб кабинетида олдин рассомнинг «Регистон» асари бор эди. Кейинчалик у «қўшалоқ» эканлиги—орқасига рассом илгари ўз автопортретини чизганлиги маълум бўлди.

Зўр сайёҳ ва шарқ халқлари тарихининг ҳормас-толмас тадқиқотчиси Сергей Петрович «Одамнинг умри қисқа, йўл эса беҳисоб» деб такрорлашни яхши кўрарди. Экспозиция унинг жаҳон бўйлаб сафарлари ҳақида ҳикоя қилади, гўё «Йўллар» очеркига чизилган сурат хизматини ўтайди. Ҳужжатлар ва фотосуратлар ёзувчининг Ўрта Осиё бўйлаб экспедицияларининг материаллари билан таништиради. Айни шу материаллар «Самарқанд осмонидаги юлдузлар» романига асос бўлган эди.

Ўзбекистон халқ ёзувчиси, совет тарихий прозасининг устаси Сергей Петровичнинг уй-музейи республикадан ташқарида ҳам маълум. Тошкентда ёзувчи хотирасига бағишлаб анъанавий Бородинхонлик бошланган шу кунларда ёзувчи истеъдодининг кўп сонли мухлислари, қардош иттифоқдош республикалардан делегациялар, чет эллик меҳмонлар бу ерга келмоқдалар.

Н. ПОЛЯНСКАЯ,
ЎзТАГ мухбири.

Акажонларим

(Ҳажвия)

Идорада қизлардан каминанинг ўзлари. Ҳар куни тушлик бўлди дегунча меҳрибон акажонларим ошхонага йўл олишади. Акажонларим уч-тўрта «жониворни жаҳаннамга жўнатмагунча» ўрнидан қўзғалишмайди. Арақ ҳидини бошлиғимиз сезмаслиги учун дарров мендан чайқовчилар қўлида учрайдиган, топилмас «Может быть» духисини олиб, лаб-лунжга сурадилар. Қани энди бошлиқ арақ ҳидини билсин-чи!

Бугун ҳам шундай бўлди. Касаба союз йиғилиши бўлишини эшитган меҳрибонларим яна духидан суришди-да, йиғилиш бўлаётган хонага йўл олишди. Йиғилишда асосан тартиб-интизом масаласи муҳокама қилинди.

— Бизнинг баъзи ходимларимиз ишга маст ҳолда келадилар, — дея гап бошлади ҳозиргина «юзта» отиб олган, юзи худди хўрознинг тожидек қизариб кетган местком раиси. — Бунга биз барҳам беришимиз керак, ўртоқлар!

Қачондан буён эснаб ўтирган бош инженер аста томоқ қириб, ёнидаги ўртоқларига кўз қисиб қўйди.

Бир вақт денг, сўз навбати каминага келиб қолибди. Оббо, буёғи қандоқ бўлди! «Акажонларим» негадир менга илтижо билан қараб қўйишди. Нима бўлса бўлар, дедим-у кўзимни чирт юмиб гап бошладим:

— Юқоридаги ўртоқлар тўғри гапиришди. Ходимларимиз шишанинг ичига кириб олишган. Қани бир забардаст куч бўлса-ю, уларни тортиб чиқарса.

Мен арақхўрлар номини бирма-бир айта бошладим. Йиғилишда «акажонларим»нинг чангини роса қоқдим. Йиғилиш охирида камина месткомлик лавозимини эгаллади. Атрофдан табриклар ёғила бошлади: «О, яша қақажон, мансабни ювайлик».

Мажлисдан чиқаяпману ўйлаяпман. Нима қилиб қўйдим! Улар мени роса сўкадиган бўлди-да. Энди «акажонларим» билан қандай ярашсам экан-а! Ҳа, топдим эртага тушда «яримта» олиб бераман. Хаёлимга келган бу фикрдан қувониб кетдим.

Ойниса БОБОНОВА.

Оқшомхонлар диққатига!

Азиз «Тошкент оқшоми» мухлислари! Газетага шу йилнинг қолган ойларига ҳали ҳам обуна қабул қилинаётганлигини Сизларга эслатиб ўтамиз. Газетага истаган вақтингиздан истаган муддатга обунани расмийлаштиришингиз мумкин. Мисол учун, сентябрь ойидан газета уйингизга элтиб берилишини хоҳласангиз, обунани август ойининг 12-числосидан кечиктирмай расмийлаштиришингиз мумкин.

Шу билан бирга «Союзпечать» агентликларида, алоқа бўлимларида, корхона ва ташкилотларда, ўқув муассасаларида жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан «Оқшом» газетасига 1989 йилга обуна қабул қилинмоқда.

«Тошкент оқшоми» газетасининг обуна баҳоси:

бир йилга — 7 сўм 92 тийин,

ярим йилга — 3 сўм 96 тийин,

уч ойга — 1 сўм 98 тийин.

Акс садо

«Тошкент оқшоми», 1988 йил 23 июнь.

«...Биз ҳикоя қилган бу оила эса ҳаётда афсуски кўп ташвишу надоматлар билан тўқнашди. Бу ташвиш ва надоматларнинг сабабчилари бўлмиш Асқар ва Хуршида каби кимсалар ҳаётимизда онда-сонда учрайди. Хайриятки, бундайлар бармоқ билан санарли даражада. Шу нарса бизга бироз таскин беради холос ва шу аччиқ ҳақиқат бизни чуқур ўйлатиб ҳам қўяди. Шу боисдан ушбу мақолада тилга олинган ва умри хазон бўлган Турсунойнинг қисматига, Сабоҳат опанинг армонга тўла, яраланган қалб ноласига, инсонийликни, оталик бурчини унутган Асқарнинг қилмишларига, унинг мол-дунёсига учиб бевафолик кўчасига кирган Хуршиданинг енгилтаклигига наҳотки азиз оқшомхонларнинг айтадиган гаплари йўқ бўлса, деган ўй билан мақолага нуқта қўйдик».

⊙ Биз юқоридаги сатрларни «Она ноласи» сарлавҳаси остида берилган мақоладан келтирдик. Дарҳақиқат ушбу мақола газетада эълон қилингандан кейин редакцияга республикамизнинг турли бурчакларида истиқомат қилувчи турли ёшдаги ва турли касбдаги азиз газетхонлардан кетма-кет хатлар кела бошлади. Ушбу мактубларни кўздан кечирар эканмиз, бировларнинг қайғусига шерик бўлиб, унинг яраланган қалбига малҳам қўйишга, қўлидан келса унга ёрдам беришга ҳозиру нозир бўлган меҳри дарё ажойиб инсонлар орамизда кўп эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдик. Бизга хат йўллаган оқшомхонлар ўзларининг дил розларида мақолада номлари тилга олинган ва умри хазон бўлган Турсунойнинг аянчли қисматига, Сабоҳат опанинг армонга тўла дил ноласига ачиниб, оталик бурчини унутган Асқарнинг ножўя қилмишларига, унинг мол-дунёсига учган Хуршиданинг енгилтаклигини қатъиян қоралаш билан бирга кўплаб ҳаётий мисоллар келтирадилар, ҳар бир оиланинг бахти учун охиригача курашиш зарурлигини изҳор этадилар, ажойиб инсоний фазилатларни улуғлаш билан бирга, кишиларимиз онгида ҳали ҳам сақланиб келаётган эскилик сарқитларига қарши аёвсиз курашиш кераклигини куюнчаклик билан таъкидлайдилар.

Шу нуқтаи назардан олганда «Оқшом»га хат йўллаган Тошкентдаги 2-автокомбинат ҳайдовчиси Исроил Ғиёсовнинг дил сўзлари жуда ҳам ибратлидир.

⊙ «Она нола»си мақоласини ўқиб жуда таъсирланиб кетдим. Меҳр, оқибат, ишончга бўлган садоқат бугунги кунда негадир айрим кишиларда пештахта ортидаги ноёб буюмлардек йўқолиб кетаяпти. Тўғри, меҳр, оқибат, ишонч, садоқат — булар буюм эмас, инсонни, инсонлик даражасини кўрсатиб бера оладиган фазилатлардир.

Бу мақолани ўқиётганимда болалигимдан менга хотира бўлиб қолган бир воқеа ёдимга келди. Ўшанда ёш бола эдим. Ота-онам ишга кетишар, каттагина ҳовлининг пойлоқчилиги ёлғиз ўзимга қоларди. Ўша пайтларда маҳалламизга бир қатиқчи чол келиб-кетиб юрарди. Қатиқ олиб келдим, дея кўча бошидан овоз берар, маҳалламиз болалари қўлларида катта-кичик идишларни кўтарганича, чолга пешвоз чиқишарди. Мен эса уларни бир чеккада кузатиб турардим. Бехосдан бобонинг кўзи менга тушдию сергакланди. «Идишингизни беринг ўғлим, қатиқ солиб бераман», дедилар. Мен эса қўлимдаги пиёлани орқамга яширдим. Бобо ҳеч иккиланмай олдимга келдилар, қўлимдаги пиёлани олдилар-да, унга қатиқ қуйиб менга узатдилар. Мен эса пиёлани олишни ҳам, олмасликни ҳам билмай турардим. Бобо қистайвергач, мен «пулим йўқ» дедим. Бобо кулиб юбордилар-да, «Ичаверинг, мен розиман, ўғлим», дедилар. Мен эса ҳамон ўз жойимда қимирламай турардим. Бобо кейин қўйниларидан қалам олдилар-да, эшигимизнинг пишиқ ғиштдан ишланган устунига кичкина чизиқ чизиб қўйдилар. «Оқликнинг ҳақидан қўрқсангиз, ана чизиб қўйдим, бемалол ичаверинг, дадангиз келганида айтсангиз, бас», дедилару жўнаб кетдилар. Бобо ҳар келганларида шундай қиладиган бўлиб қолган эдилар.

Энди бу воқеани эсласам, унинг замирида ишонч, меҳр-оқибат бор экан. Нега энди биз ўша инсонларнинг фарзандлари бўла туриб, бугунги кунда меҳру оқибат, садоқатдан тақчилмиз? Агар Асқар Турсунойнинг ўзига билдирган ишончини оқлай олганида, унга меҳр кўзи билан қараганида, Турсунойга хиёнат қилмаганида Турсуной ўз жонига қасд қилмай яшаётган бўларди. Асқарнинг онаси бўлмиш Хажал хола нега ўз ўғлини тўғри йўлга солмади? Нега Турсунойни болам-бўтам деб унинг дардига қулоқ тутмади? Хажал хола бўлаётган бу воқеаларга жиддий эътибор қилганида кўнгилсиз ҳодисалар содир бўлмасди. Энг аянчлиси шундаки, Асқар ўз бахтини, қувончини ўз оиласидан топа билмагани, фарзандлари Гулноза билан Умиджонларнинг тирик етим бўлиб қолганидир.

Менинг ҳам уч фарзандим бор. Ишдан бўшадим дегунча уйга ошиқаман, улар «адажоним келдила» деб пешвоз чиққанларида чарчоқларимни, гоҳида ишда бўладиган дил хираликларни унутаман, буларга қўшилиб шўхлик қилганимда болалигимга қайтгандек бўламан. Бундан ортиқ бахт бормикан? Ҳалол меҳнат, пешона тери билан топган пулингни оиланг билан бирга баҳам кўришдан ортиқроқ лаззат бўлмаса керак! Асқар ана шу лаззатдан, бахтдан наҳот юз ўгирди? Асқарнинг бебилиска топаётган пулларига учиб, ўз оиласини тарк этган, муҳаббатдек буюк туйғуни ниқоб қилиб олган Хуршидага биргина савол бермоқчиман: ўз оиласига ота, Турсунойга садоқатли эр бўлаолмаган, Гулноза ва Умиджонлардан меҳрини дариғ тутган бағритош инсон сени бахтли қила олишига ишонасанми? Ўзгаларнинг бахтсизлиги эвазига қурилган тахт омонат эканлигини наҳотки билмасанг?! Менинг бу сатрларни ёзишдан мақсадим, сизларнинг устингиздан ҳукм чиқариш эмас, энг одил ҳукм чиқарувчи инсоннинг ўз виждонидир. Мени ларзага солган нарса Она ноласи, бевақт хазон бўлган Турсунойнинг фожиали ўлими, бегуноҳ болаларнинг ситамли кўз ёшларидир...

Қўқон шаҳридаги Авғонбоғ кўчаси, 214-уйда истиқомат қилувчи бўлажак шифокор Маҳфуза Акбарованинг мақола юзасидан йўллаган мактуби шундай сатрлар билан бошланади.

⊙ Мақоладан жуда қаттиқ ҳаяжонга тушдим, ҳозир ўзимнинг қай аҳволдалигимни сизларга тасвирлаб беролмайман. «Ҳаёт инсонга фақат бир марта берилади», деган эди Николай Островский. Шундай экан, мана шу Турсуной опамга бир марта берилган ҳаёт айрим шахсларнинг қилмишлари, хатти-ҳаракатлари туфайли адои тамом бўлди. Марҳума Турсуной опамнинг бевақт вафот этганлигини ва қисматини, Сабоҳат холанинг бир умрлик армонини, ўйламай иш тутган Хуршида опамнинг енгилтаклигини, қолаверса, ўз оталик бурчини унутиб қўйган Асқар акамнинг қилмишларини ўқиб, қўлимга қалам олишга мажбур бўлдим. Нега Турсуной опам ўз жонига қасд қилди? Ахир ҳаёт ҳали олдинда эди-ку. Лекин энди бу гапнинг фойдаси йўқ. Марҳума Турсуной опам қабрида тинч ётсин. Она ноласи... Бундай нолалар кишининг юрагини ўртаб кетади. Ажабланарли жойи шундаки, Асқар акам турмуш ўртоғини ва фарзандларини ўйламай, ичкиликка ва маишатга берилиб кетди. Наҳотки Асқар аканинг ота-онаси ўз фарзандини тўғри йўлга солишмаган бўлса. Ахир, фарзандни тарбиялаш ота-онанинг бурчи-ку!

Мен эндигина ўн тўққиз ёшга қадам қўйдим, ҳали маслаҳат беришга ёшлик қиламан. Лекин кишининг юрак-бағрини эзадиган мақоладаги воқеани ўқиб туриб шундай сўзларни ёзишга мажбурман. Ота-она тарбиясини олмаган Асқар акам Гулноза билан Умиджонни қандай тарбиялар экан? Ичган ичкиликларию, қилган маишатлари, кайфу сафолари фарзандлари учун оналик меҳри ўрнини босармикан? Айниқса, Хуршида опамнинг енгилтаклиги, кўра-била туриб, оиласи, фарзанди бор киши билан юрса, бирга курортда бўлса. Бу қанақаси ахир? Хуршида опа! Ўйлаб кўринг, ҳаёт инсонга бир марта берилади, сиз шу ҳаётингизни бир умр надоматлар билан, дили шикаста онанинг ноласи билан ўтишини хоҳлайсизми? Марҳума Турсуной опа ва унинг икки фарзанди билан бахтли бўлаолмаган Асқар ака сиз билан бахтли бўлармикан? Сиз Асқар ака ва Гулноза ҳамда Умиджонлар билан бахтли яшаб кетишингизга ишонасизми? Йиллар ўтиб Турсуной опамнинг бошига тушган кунлар балки сизнинг ҳам бошингизга тушар.

Маҳфузахоннинг ана шу сўнгги саволини редакцияга дил сўзларини йўллаган бошқа оқшомхонларнинг кўпгина хатларида ҳам учратиш мумкин. Шу ўринда Наманган областининг Уйчи районидан редакцияга мактуб йўллаган Манзура Дадақўзиеванинг хатидаги қуйидаги сатрларни келтириш жуда ҳам ўринлидир.

⊙ Ёшим ўн саккизда. Ўнинчи синфни тугалладим. Мен «Тошкент оқшоми» газетаси саҳифасида эълон қилинган «Она ноласи» сарлавҳали мақолани диққат билан ўқиб чиқдим. Мени қалам тебратишга мажбур этган нарса Хуршиданинг Асқарга тобе бўлганлигидир. Асқарни ножўя ҳаракатлардан қайтариш Хуршиданинг бурчи эмасмикин? Ахир Хуршида ҳам аёл-ку. Ҳали ҳаётнинг завқини билмаган икки гўдакнинг айби нимада? Мен истардимки, ҳаётда оз-моз бўлсада учраб турадиган мана шундай Хуршидалар улуғ зот деб аталмиш аёлларимиз номига доғ туширишади. Шоирларимиз таърифлаганидек, ахир шу аёллар бир қўлида бешикни, бир қўлида дунёни тебратади-ку. Шундай экан, Хуршиданинг аёллик ғурури қаерда қолди?

Тошкент шаҳридаги 21-ўрта мактабнинг 8-синф ўқувчиси Умида Ғаниеванинг йўллаган хати қисқа ва унда айтилган гаплар жуда лўндадир.

⊙ Асқар ака икки фарзанднинг отаси бўлатуриб ҳам ўз оилангизни, ҳам бошқаларнинг оиласини қандай қилиб бузишга журъат этдингиз? Гулдек аёлингиз бўлатуриб, Хуршида билан юришга уялмадингизми? Хуршида опа, худди шу гаплар сизга ҳам тааллуқли. Сиз бир оиланинг бахтини ўғирлаган, аёл номига доғ туширган одам экансиз. Уялинг, уялинг!..

Тошкент шаҳар Акмал Икромов районидаги 2-проезд Тўқимачи кўчасидаги 15-уйда истиқомат қилувчи Зиёда Шукурованинг хатидаги қуйидаги сатрларга бир қулоқ тутинг-а!

⊙ Мақола қалбимизни ларзага солиб юборди. Уни биз оиламиз аъзолари билан биргаликда ўқиб чиқдик. Ҳали 26 баҳорни қаршиламай туриб, умри хазон бўлган Турсунойнинг аянчли тақдирига бефарқ қараб туролмадик. Турсунойни шу кўйга солиб, ўз жонига қасд қилиш даражасига етказган қабиҳ, разил Асқар ва Хуршидаларга нафратимиз уйғонди. Асқарнинг саёқ юриш нияти бор экан, нима учун бировнинг қизига уйланиб, уни бахтсиз қилади? Хуршида эса Асқарнинг оиласи борлигини билар эди-ку, наҳотки аёл киши бўлатуриб, буни тушунмади. У ҳам ҳаёсизларча Эркинга—ўз турмуш ўртоғига хиёнат қилди. Бу ерда улар истиқомат қиладиган маҳалла активларининг ҳам оз бўлсада айби бор деб ўйлаймиз.

Энди Сабоҳат опа ва уларнинг умр йўлдошларига келсак, ҳар бир ота-она ўз фарзандининг бахтини ўйлайди. Борган ерида униб-ўсишини истайди. Сабоҳат опа! Умр йўлдошингиз эмас, балки сиз ақалли бир марта қизингиз қалбига қўл солиб унинг ноласини вақтида тинглаганингизда, қизингиз, ёлғизингиз бўлмиш Турсунойингизни асраб қолган бўлардингиз. Невараларингиз эса она меҳридан жудо бўлишмаган бўлармиди. Биз шуни айтмоқчимизки, жамиятимизда оз бўлсада, Асқар ва Хуршида каби кимсалар афсуски учраб турибди. Шуларга нисбатан юридик томондан қаттиқ чора, жазо қўлланилса. Наҳотки 26 ёшида Турсуной ҳаётдан кўз юмсаю, уни шунга мажбур қилганлар ҳеч қандай жазо олмаса?! Турсунойнинг етим қолган фарзандлари — Гулноза ва Умиджонларнинг бундан кейинги тақдири ҳақидаги фикримиз шундай: уларни меҳрибон бувижон ва бувижонларига олиб берилса. Хуршиданинг қўлида асло қолдириб бўлмайди. Негаки уни бокира аёл деб бўлмайди. Бинобарин шундай бўлганда, у ўзгалар бахтига чанг солмасди. Фарзандлар она меҳрига тўймаса ҳам меҳрибон, азиз кишилари қўлида шодликда, урилмай, туртилмай ўссинлар.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Яҳё Эргашев, Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси Носир Абдураҳимовлар редакцияга йўллаган мактубларига «Оналар йиғламасин» деб сарлавҳа қўйишган.

⊙ Биз «Она ноласи» мақоласини ўқиб, қўлимизга қалам олдик. Тинч, фаровон ҳаёт кечираётган халқимиз орасида айрим кимсалар ўз босар-тусарларини билмай қолмоқдалар, одамларни, ҳатто оила, ўз болаларини ҳам менсимайдилар. Шулардан бири Асқар ва Хуршидадир. Асқар ўз умр йўлдоши, вафодор Турсунойига хиёнат қилди. Бунга чидай олмаган Турсуной ўз умрини фожиали туғаллади. Асқарнинг ўз болалари Гулноза ва Умиджонлар олдидаги гуноҳи жуда каттадир. Сабоҳат опага ҳам айтадиган икки оғиз гапимиз бор: улар қизлари Турсуной келганда у билан дилдан гаплашишлари, унга йўл-йўриқлар кўрсатишлари керак эди. Биз бировларнинг бойлиги деса, ўзини томдан ташлайдиган, ҳатто бошқа оилаларнинг севгисини оёқ ости қиладиган, бахтини ўғирлайдиган Хуршида сингари енгилтабиатли аёлларнинг қилмишини қаттиқ қоралаймиз.

Худди шундай фикрлар «Оқшом» редакциясига Андижон областининг Жалолқудуқ районидаги «Пахтакор» колхозининг 4-участкасидан хат йўллаган Гулжамол Худойбердиеванинг мактубида ҳам ўз ифодасини топган.

⊙ «Она ноласи» мақоласини ўқиб, беихтиёр кўзларимга ёш келди. Турсунойнинг аччиқ қисмати қалбимни ларзага солди. Юрагимда Асқар ва Хуршидага нафрат уйғонди. Нима учун Асқарга ўхшаганлар ҳаётимизда кўпайиб кетмоқда. Мен мана бу саволга шундай жавоб бермоқчиман: биз кўпинча эркакларни айбдор деб биламизу, бунинг сабаби нимада эканлигини билмаймиз. Менимча, бунинг асосий сабаби баъзи аёлларимизнинг ноўрин қилиқлари, эркакларни кўрганда ўзларини тута билмасликлари, ортиқча пардоз-андозларга ўчлиги, чуқур ўйлаб иш қилиш ўрнига калтабинлик билан ҳаётини ҳузур-ҳаловатда ўтказмоқчи бўлганлигидадир. Авваламбор аёллар ўз иффатини сақласинлар. Ана шундагина бахтли оилалар пойдеворига дарз кетмайди. Дилимдаги яна бир гапни айтмоқчиман. Азиз одамлар, фарзандлар тирик етим бўлиб қолмасин.

Гулжамол Худойбердиеванинг одамларга қарата айтган юқоридаги сўзларида қанчадан қанча маъно бор. Чиндан ҳам ҳар бир ота-она учун ўз фарзандини иқболу саодатли қилиб вояга етказишдан ҳам ортиқроқ бахт бўлмаса керак. «Она ноласи» мақоласига акс садо сифатида бугун азиз оқшомхонларнинг диққатига ҳавола этилаётган газетхонларнинг дил сўзларини Қўқон шаҳрининг Куйбишев кўчасидаги 50/35-уйда истиқомат қилувчи уруш ва меҳнат ветерани Носиржон Поччабоевнинг қуйидаги хати билан якунламоқчимиз.

⊙ «Она ноласи» мақоласини ўқиб, йиғлаб юбордим. Бечора Турсуной! Унинг норасида гўдаклари, она бечора — Сабоҳат онанинг аччиқ қисмати қалбимни ларзага келтирди. Асқар ва Хуршида каби беномусларга нафратим жуда ҳам кучайди. Шундай кимсаларга қаттиқ жазо чоралари қўлланиши керак деб ҳисоблайман. Турсунойдан қолган икки норасида гўдак Хуршида қўлидан олиниб, Сабоҳат опага берилсин...

Мақола юзасидан редакцияга ҳамон мактублар келмоқда.

ИЖТИМОИЙ-МАИШИЙ ПРОБЛЕМАЛАР БЎЛИМИ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

АБДУЛЛА ҚАҲҲОР НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА САТИРА ТЕАТРИ

27, 29 ИЮЛДА

Премьера

Тўлқин Муҳиддин.

«Адашганлар»

(Икки пардали драма)

Саҳналаштирувчи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Л. САЪДУЛЛАЕВ.**

Рассом — **Ш. УРМОНОВ.**

Режиссёр ассистентлари — **Т. ХОЖИЕВ, Б. МУРОДОВ.**

Театрнинг бош режиссёри — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **БАХТИЕР ИХТИЕРОВ.**

СПЕКТАКЛЬ ТОШКЕНТ РУС ЁШ ТОМОШАБИНЛАР ТЕАТРИ БИНОСИДА СОАТ 19.30 да БОШЛАНАДИ.

Адрес: Навоий кўчаси, 56-уй. Шоирлар хиёбони. «Пахтакор» метро станцияси.

Тўйлар муборак!

Тўй тантаналарида маданий хизмат қилишга мослаштирилган ва замонавий репертуарга эга бўлган

АВИАСОЗЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИНИНГ

«САМО» ансамбли

Бахт ва шодлик оқшомини кўнгилдагидек ўтказишда

ХИЗМАТИНГИЗГА ТАЙЁР!

Ансамблни кассага пул тўлаш йўли билан тўйхонага таклиф қилишингиз мумкин.

Буюртмалар олдиндан ҳар куни соат 17.00 дан Маданият саройининг 2-қават, 90-хонасида қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Авиасозлар шаҳарчаси, Лисунов кўчаси, Авиасозлар маданият саройи (15, 23, 48, 72, 151, 154, 164-автобуслар; 3, 23-трамвайларнинг «Маданият саройи» бекати).

ХОТИН-ҚИЗЛАР ПОЙАФЗАЛЛАРИ САВДО-КЎРГАЗМАСИГА МАРҲАМАТ!

25—26 ИЮЛЬ КУНЛАРИ

«Ўзбекистон» фирмали савдо бирлашмасининг 4-магазинида ўтадиган савдо-кўргазмасидан Республика пойафзал моделлари уйи, Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси, Андижон ва Қўқон пойафзал фабрикалари ишлаб чиқарган оёқ кийимларини харид қилишингиз мумкин.

Савдо кўргазмада ёзлик енгил шиппаклар, баҳор ва куз мавсумлари учун мўлжалланган туфлилар, панталетлар бўлади.

Магазиннинг адреси: Маҳсидўзлик кўчаси (Октябрь бозори).

Магазиннинг иш вақти: соат 9 дан 18.00 гача, танаффус — соат 13 дан 14 гача, дам олиш куни — душанба.

Транспорт: 59, 65, 76, 166-автобуслар, 1, 4, 21-троллейбусларнинг «Калинин майдони» бекати.

«Ўзбекистон» фирмали савдо бирлашмаси.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

Кино

25 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «МЕНИНГ ҚАЛБИМ» (катта зал, 16, 18.30, 20.40); «МЕНИНГ ҚАЛБИМ» (кичик зал, 17.00); «АНДРЕЙ РУБЛЁВ» (19.30).

Москва — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (16, 18.20, 20.40).

Чайка — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (21.00); «ҲАМИША БИРДАЙ БЎЛАВЕРМАЙДИ» (19.00), «СЕВГИ КУЧИ» (16.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «УЙҚУДАГИ ИТЛАР» (жуфт соатларда ва 21.30 да).

Нукус — «СЕВГИ КУЧИ» (18.30, 20.45); «ҲАМИША БИРДАЙ БЎЛАВЕРМАЙДИ» (17.00).

Дружба — «БИР ДАҚИҚА» (17, 20.00); «ИЗҚУВАР» (16.00).

Лисунов номли — «МАРВАРИД» (17, 20.00).

Ватан — «ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» (тоқ соатларда ва 20.45 да).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «УЗИЛГАН ҲАЛҚА» (жуфт соатларда); «ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР (жуфт соатларда).

26, 27 ИЮЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «МЕНИНГ ҚАЛБИМ» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40); «МЕНИНГ ҚАЛБИМ» (кичик зал, 12, 14.30, 17.00); «АНДРЕЙ РУБЛЁВ» (19.30).

Москва — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (11, 13.30, 16, 18.20, 20.40)

Чайка — «КАККУ ҚУШ УЯСИ УЗРА ПАРВОЗ» (21.00); «ҲАМИША БИРДАЙ БЎЛАВЕРМАЙДИ» (19.00), «СЕВГИ КУЧИ» (11, 13.30, 16.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «УЙҚУДАГИ ИТЛАР» (жуфт соатларда ва 21.30 да).

Нукус — «СЕВГИ КУЧИ» (18.30, 20.45), «ҲАМИША БИРДАЙ БЎЛАВЕРМАЙДИ» (11, 13, 15, 17.00).

Дружба — «БИР ДАҚИҚА» (11, 14, 17, 20.00); «ИЗҚУВАР» (12, 13.30, 16.00).

Лисунов номли — «МАРВАРИД» (11, 14, 17, 20.00).

Ватан — «ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» (тоқ соатларда ва 20.45 да).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «УЗИЛГАН ҲАЛҚА» (жуфт соатларда), «ЯНГИ АМАЗОНКАЛАР» (жуфт соатларда).

Й. Охунбобоев номидаги республика медицина билим юрти томонидан **Тиляева Манзура Алимовна** номига берилган ЖТ-1 081163 номерли йўқолган

ДИПЛОМ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ДИҚҚАТ!

Болаларни 25 ИЮЛДАН 31 ИЮЛГАЧА Пионер лагерларидан олиб келиш муносабати билан

ШАҲАР ВА ШАҲАР АТРОФИ МАРШРУТЛАРИДА ҚАТНАЁТГАН АВТОБУСЛАРНИНГ СОНИ **КАМАЯДИ.**

«ГЛАВТАШПАССАВТОТРАНС» (Телефон: 34-62-56).

Тошкент шаҳар «Союзпечат» агентлиги коллективи «Филателия» магазини мудири Э. А. Тўлагановга онаси

Тўхта МУҲАМЕДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 16771. **Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим).** **Тиражи — 108.220.** **1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.**